

Αφιέρωμα
Η λογοτεχνική αφήγηση στον 21ο αιώνα

#3

Το Γράμμα του Τόπου

Περιεχόμενα

- 3 Του Εκδότη
- 5 2007-2009: 100 τίτλοι Τόπος
- 8 **ΜΕΓΑΛΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ**
Η λογοτεχνική αφήγηση στον 21ο αιώνα
- 14 Νικ Κέιβ: Ο θάνατος του Μπάνι Μανρό
- 17 Η δημοπρασία, ένα graphic novel για τον 21ο αιώνα
- 22 Η λάμψη της τέχνης του λόγου
- 18 Η λάμψη του κλασικού λόγου
- 31 Τρεις ταλαίπωροι τίγρεις
- 32 Η ιστορία του Γκάρι Ουέστ
- 34 Η ιστορία του άσημου στρατιώτη Μέλλου
- 35 Ξεμάτιασμα
- 37 Last but not least (Μια συνέντευξη του Νικ Κέιβ)

Του Εκδότη

Οι εκδόσεις **Τόπος** ανακοίνωσαν επίσημα την ίδρυσή τους τον Μάιο του 2007 στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου στη Θεσσαλονίκη. Αλλά τα πρώτα βιβλία έκαναν την είσοδό τους στον πάγκο του βιβλιοπώλη τον Νοέμβριο του 2007. Φέτος, ακριβώς δυο χρόνια μετά, το 100ό βιβλίο μας εγκαθίσταται θριαμβευτικά στις προθήκες των βιβλιοπωλείων.

Σ' αυτά τα δύο χρόνια ο Τόπος έδωσε ένα σαφές στίγμα δυναμικού εκδοτικού σχήματος στην ελληνική βιβλιοαγορά: δοκίμασε μια νέα οπτική ανάγνωσης στη λογοτεχνία και στο δοκίμιο· τόλμησε εκδόσεις «απαιτητικές» για το ευρύ κοινό· εφάρμοσε μια διακριτή τυποτεχνική αισθητική· διακινδύνευσε εκδόσεις έργων των ανθρωπιστικών επιστημών καθώς και άλλες εκδόσεις (π.χ. λευκώματα) με υψηλό κόστος· συγκρότησε μια ενδιαφέρουσα ομάδα συγγραφέων, Ελλήνων και ξένων, που στηρίζουν με πάθος το όλο εγχείρημα αλλά και συνεργατών (μεταφραστών, διορθωτών, επιμελητών, γραφιστών κ.ά.)· «ανέβασε» έναν από τους δημοφιλέστερους δικτυακούς τόπους για το βιβλίο και, τώρα, κλείνοντας τον δεύτερο χρόνο τα στελέχη του είναι σε θέση να κάνουν τον απολογισμό.

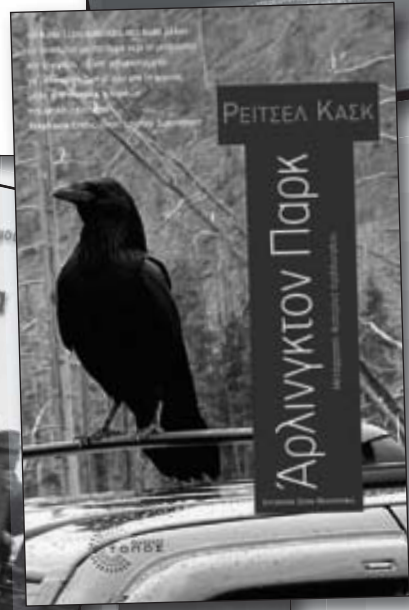
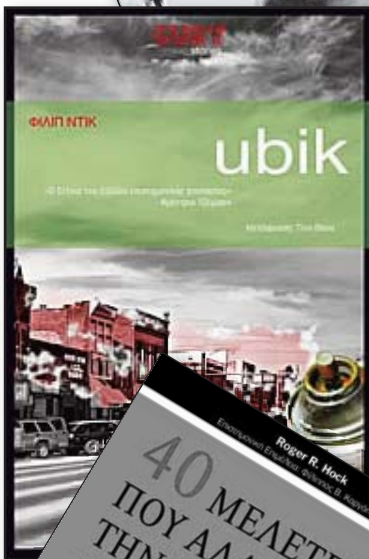
Σ' αυτά τα δύο χρόνια, ο Τόπος άφησε εμφανή ίχνη στη συ-

νειδση του Έλληνα αναγνώστη, του επαρκούς αναγνώστη – εκείνου για τον οποίο το βιβλίο είναι σύντροφος ζωής, απόλαυση καθημερινή και παράλληλα διαρκής αναστοχασμός για τα δεδομένα της ζωής μας.

Με αυτή την έννοια οι μέτοχοι της μητρικής Μοτίβο Α.Ε., τα στελέχη και οι εργαζόμενοι του Τόπου, όλοι εκείνοι που σχεδιάσαμε, επιμεληθήκαμε και διακινήσαμε τα βιβλία μας στην ελληνική αγορά, τώρα, καθώς ξανακοιτάζουμε προς τα πίσω τη διαδρομή που διανύσαμε από το πρώτο ως το εκατοστό μας βιβλίο έχουμε μια ικανοποίηση που δεν αντλείται από κάποια αόριστη αισιοδοξία αλλά από μια πολύ συγκεκριμένη πραγματικότητα που μπορεί απλά να διατυπωθεί ως εξής:

Οι εκδόσεις Τόπος δεν έχουν αναγνώστες με τη συμβατική έννοια του όρου. Πραγματικά, σ' αυτά τα δύο χρόνια, ο Τόπος απέκτησε αναγνώστες *οπαδούς*, θερμούς υποστηρικτές της δύσκολης προσπάθειας που ανέλαβε σε μια δύσκολη εποχή.

2007-2009: Εκατό τίτλοι Τόπος...!

Συνεχίζεται...

2007-2009: Εκατό τίτλοι Τόπος...!

2007-2009: Εκατό τίτλοι Τόπος...!

Συνεχίζεται...

Η ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ
ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΤΗΣ ΛΕΝΟΡ ΝΤΟΥΛΑΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΑΡΟΛΤ ΜΟΡΙΣ.
ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΒΙΒΛΙΑ,
ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ
ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

Σάββατο 14 Φεβρουαρίου 2009, Νέα Υόρκη

Οίκος δημοπρασιών Strachan & Quinn
NEA ΥΟΡΚΗ • ΛΟΝΔΙΝΟ • ΤΟΡΟΝΤΟ

1001

1003

1004

ΠΑΡΤΙΣΑ 1001

Φωτογραφία της Λενόρ Ντούλαν, 26 ετών
Προτύπηση έγχρωμη φωτογραφία της Ντούλαν στο γραφείο της
στις *New York Times*, 2002. Τραβηγμένη από τον Άνταμ
Μκέιντσεμπερτ, συνάδελφο. 10 x 15 εκ.
\$10-20

ΠΑΡΤΙΣΑ 1003

Μια πρόσκληση
Πρόσκληση στο πάρτι για το Halloween
Οκτωβρίου 2002 οι αξέχαστες φωτογρα-
φίες του Πάολο Βετσίε, φίλου του Μό-
ρις. \$5-10

ΠΑΡΤΙΣΑ 1002

Φωτογραφία διαβητηρίου του Χάρολτ Μόρις, 39 ετών
Προτύπηση φωτογραφία του Μόρις, τραβηγμένη το 2002 πριν
από μια φωτογραφική αποστολή στις Φιλιππίνες.
5 x 5 εκ.
\$10-20

ΠΑΡΤΙΣΑ 1004

Ένα
Η Λενόρ Ντούλαν
για, ν
\$10-20

I. Αρκεί να το επιτρέψει η ζωή

Πού ζούνε όλοι αυτοί οι άνθρωποι; Ο Χάνγουελ ο μπαμπάς και ο Χάνγουελ ο υιός (που επιβιώνουν με τη θορυβώδη απουσία ο ένας του άλλου), ο κριτικός κιν/φου Τζάστιν Νταμίνο (καρικατούρα του πολύ «προχωρημένου» εαυτού του), η πεννητάρα (δείχνει σαράντα) Τζούντιθ Κασλ, που αναζητά απεγνωσμένα τον έρωτα στο διαδίκτυο, ο άγνωστος ψευτάκος που τραβάει (στην κυριολεξία) τον Γολγοθά του, ο Τζόρνταν Ουέλιγγκτον Λιντ, που ξαφνικά χάνει τη μαμά του και τον κόσμο, το Τέρας, που δεν καταφέρνει να διηγηθεί κάτι αξιόλογο από τη ζωή του, η πληθωρική Μάγδα Μαντέλα, που μοιράζει φτηνά την αγάπη στη λονδρέζικη γειτονιά της, ο εβραίος Γεδεών, που διαχειρίζεται τσιγγούνικα τις ανάγκες του, η πάμπλουτη Σίντι Στάμπενστοκ, που αγοράζει ένα χαρακτηριστικό του Πικάσο επειδή «πηγαίνει» στο τζάκι της, ο Φρανκ, ο Γκόρντον, η Λίλι, η δικαστής Γκλάντις, η Νιγκόρα, το κουτάβι – κι ακόμα ένα σωρό Άλλοι; Απάντηση: ζούνε δίπλα μας, όλοι υπάρχουν, όλοι μπορούν θαυμάσια να υπάρξουν, αρκεί να το επιτρέψει η ζωή, αρκεί να το επιτρέψει η λογοτεχνία, αρκεί να το επιτρέψει ο αναγνώστης.

1005

ΠΑΡΤΙΑ 1005

Φωτογραφία του Μόρις και της Ντούλαν

Φωτογραφία του Μόρις και της Ντούλαν στο πάρτι των Σοσιεταρισμένων-Βιτάε για το Χαλουργείο. Ο Μόρις έχει ντυθεί Χάρι Χουντίνι και η Ντούλαν Λίζι Μπόρντεν. Πρώτη γκρισιτή φωτογραφία των δυο τους μαζί. Αργύσιου φωτογράφου. Μικρός κτύπος από πιναξίδι στις γωνίες. 10 x 15 εκ. \$25-30

ΠΑΡΤΙΑ 1006

Χειρόγραφο

Χειρόγραφο επιστολή της Αν Ντούλαν προς την αδελφή της, Λενόρ, με ημερομηνία 1 Νοεμβρίου 2002. Τμήμα του χειμένου έχει ως εξής: «Καλό, είναι τραλό το ότι τον έχω ξανακονινατήσει – είδες, όλα θέμα σεγχρονισμέ είναι τελικά. Καλός ακούγεται πάντως. Και δεν νομίζω ότι είναι φορτικός. Απώς λες εσύ – αααα έχει σχήμα και πάθος, σαν παραδοσιακό αραβικό. Να σπρηζούμε που ήταν ντυμένες Χουντίνι; Ίσως να επιστρέφει πάντα σε σένα ή είναι δεξιοτέχνης στις αποδείξεις...» Ανοητικό ροζ χαρτί G. Laló, Vergé de France. 20,3 x 14,6 εκ.

Αφιέρωμα: Η λογοτεχνική αφήγηση στον 21ο αιώνα

όσους δεν το έχουν υπόψη τους, είναι μια ανθολογία ιστοριών που γράφτηκαν κατά παραγγελία, με πρόσκληση της Σμιθ και θέμα τον **Χαρακτήρα του Άλλου**, του οποιουδήποτε.

Αυτοί που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά της είναι μερικοί από τους πιο ζωντανούς σύγχρονους αγγλοσάξωνες συγγραφείς (Ντέιβιντ Μίτσελ, Νικ Χόρνμπι, Ντέιβ Έγκερς, Τζόνθαν Λέθεμ, Κόλμ Τόμπιν, κ.ά.) και όλοι τους έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: δεν επαναλαμβάνουν, δεν μηρυκάζουν, δεν αφηγούνται απλώς ακόμα μια ιστορία αλλά **ψάχνονται στο εδώ και στο τώρα**. Ξαναδιαβάστε την τελευταία παράγραφο από το οπισθόφυλλο: στο ερώτημα **πού ζούνε** όλοι αυτοί οι συναρπαστικοί χαρακτήρες της μυθοπλασίας η απάντηση είναι: **δίπλα μας**, αρκεί να το επιτρέψει η ζωή, αρκεί να το επιτρέψει η λογοτεχνία, αρκεί να το επιτρέψει ο αναγνώστης.

Η ζωή το επιτρέπει. Σήμερα περισσότερο από ποτέ η ζωή είναι γεμάτη

προκλήσεις, προκλήσεις που αφορούν όλον τον πλανήτη (κοινωνικές, οικολογικές, οικονομικές, πολιτισμικές) αλλά και τη γειτονιά μας, δίπλα μας. Οι ειδήσεις των δελτίων είναι φτωχές εμπρός στον κατακλυσμό των γεγονότων, μικρών και μεγάλων, που μας υποχρεώνουν καθημερινά να στεκόμαστε με κριτική αυστηρότητα απέναντι στη ζωή μας, στους άλλους, στον κόσμο.

Η λογοτεχνία το επιτρέπει. Το μυθιστόρημα με την παραδοσιακή μορφή του, της αφήγησης μιας λιγότερο ή περισσότερο αληθοφανούς ιστορίας με αρχή μέση τέλος, έχει σε μεγάλο βαθμό εκφυλιστεί σε ιστοριούλα που, όπως προέβλεψε χρόνια πριν ο Μίλαν Κούντερα (στις *Προδομένες Διαθήκες*), «την καταναλώνεις θαυμάσια το πρωί και την πετάς θαυμάσια στα σκουπίδια το βράδυ» (*parfaitement consommable le matin, parfaitement jetable le soir*). Αλλά το μυθιστόρημα, ακόμα κι αν περιοριστούμε στην απόλαυση που προσφέρει η ανάγνωσή του, δεν είναι ιστοριούλες – όπως αυτές που διηγείται ο καθένας στο καφενείο στους φίλους του, ούτε φτηνό κουτσομπολιό, ούτε φτηνή πολιτική, ούτε φτηνή ίντριγκα, ούτε φτηνό ρομάντζο, ούτε φτηνή αναπαραγωγή της καθημερινότητας.

Το μυθιστόρημα είναι μια ακριβή ιστορία, όπως ακριβή είναι η συντροφικότητα, όπως ακριβός είναι ο έρωτας, όπως ακριβή είναι η κάθε κοινωνική ανάγκη, όπως ακριβό είναι το περιβάλλον, όπως ακριβή είναι η καταπίεση της εξουσίας, κ.λπ. κ.λπ.

Ο αναγνώστης το επιτρέπει. Συγγραφείς και αναγνώστες σήμερα είναι πιο απαιτητικοί από τη λογοτεχνία, από το σύγχρονο μυθιστόρημα. Σε παγκόσμια κλίμακα το μυθιστόρημα κομμωτηρίου, το νεο-Άρλεκιν, η απομίμηση μυθιστορήματος, το μυθιστόρημα παπαγάλος της ζωής, το μυθιστόρημα που, μόλις κλείσεις την τελευταία σελίδα το έχεις ξεχάσει (ακριβώς όπως ένα κακό b-μονιέ ή ένα οποιοδήποτε σίριαλ) αυτό το κακέκτυπο της λογοτεχνίας συνεχίζει μεν να παράγεται σε εκατοντάδες εκατομμύρια, συντηρώντας σε κατάσταση χαύνωσης εκατοντάδες εκατομμύρια «νοικοκυρές σε απόγνωση» και στηρίζοντας εκατοντάδες εκδοτικούς οίκους – αλλά πλέον έχει δείξει το πραγματικό του πρόσωπο, εκείνο της προχειρότητας και της προβλέψιμης ανάγνωσης, ακόμα και στις πλέον αδαείς αναγνώστριες. Γι' αυτό και εκφράσεις του τύπου «εντάξει μωρέ το πήρα για την παραλία», ή, «το πήρα γιατί θέλω

κάτι να χαζεύω την ώρα της δουλειάς», ή, «μου το χάρισαν, δεν μπορούσα να πω όχι», κ.λπ. κ.λπ., τώρα πια τις ακούμε όλο και πιο συχνά να επαναλαμβάνονται ακόμα και από αναγνώστριες βιβλίων κομμωτηρίου. Εκφράσεις που δικαιολογούν σαφείς «ενοχές» του αναγνώστη για το ψευδομυθιστόρημα που κρατάει στα χέρια του.

Σ' αυτό το κλίμα τα μυθιστορήματα τύπου «Ιούδας» παρόλο που μεταλλάχθηκαν σε πολλές διαφορετικές μορφές (ψευδοιστορικά, ψευδοκοινωνικά, ψευδοδραματικά κ.λπ.) και εξακολουθούν να «πουλάνε» ασυστόλως, ωστόσο δεν ταυτίζονται πλέον με τη λογοτεχνία, τουλάχιστον με την ευκολία που αυτό γινόταν πριν μια δεκαετία. Το αναγνωστικό κοινό έχει «μορφωθεί», έχει δηλαδή μάθει να τηρεί τις αναγκαίες αποστάσεις από τη λογοτεχνία τύπου trash – ακόμα κι αν την καταναλώνει...

II. Αρκεί να το επιτρέψει η λογοτεχνία

Ανακεφαλαιώνοντας τα παραπάνω: Η ζωή απαιτεί, η λογοτεχνία απαιτεί, οι αναγνώστες απαιτούν, μια διαφορετικού τύπου αφηγηματική προσέγγιση στην καθημερινότητα, στις ιστορίες που όλοι χρειαζόμαστε για να αντέξουμε ευκολότερα το φορτίο της ζωής...

Στο *Βιβλίο του Άλλου*, ο αναγνώστης είναι σε θέση να διαπιστώσει σε μικρογραφία τις προσπάθειες που κάνουν σήμερα οι συγγραφείς της πρώτης γραμμής να ανταποκριθούν στα μηνύματα των καιρών. Πολλοί μάλιστα από αυτούς εγκαταλείπουν εντελώς την παραδοσιακή μορφή της αφήγησης εισάγοντας ως κυρίαρχο στοιχείο την εικόνα. Στο προηγούμενο Newsletter του Τόπου είχαμε ένα εκτενές αφιέρωμα στο γραφιστικό λεγόμενο μυθιστόρημα (graphic novel).

Εκεί μεταξύ των άλλων σημειώσαμε: «...εδώ αρχίζει η ιστορία του graphic novel, μιας αφήγησης δηλαδή, όπου κείμενο και εικόνα δένονται λειτουργικά σε μια ενιαία δομή. Σ' αυτό το σημείο συμβαίνουν δύο τινά που ξεχωρίζουν το είδος από το κλασικό ή το λογοτεχνικό κόμικ: πρώτον, το κείμενο διατηρεί τη λογοτεχνική του μορφή (και τις αντίστοιχες αξίες), δεύτερον, η εικόνα αποκτά σαφέστατα εικαστικό (και όχι απλά εικονογραφικό/περιγραφικό) χαρακτήρα. Τρίτον, σε ένα καλό graphic novel (εδώ κάνουμε λόγο για τα καλύτερα του είδους), ακόμα και αν το ένα από τα δύο στοιχεία, η εικόνα ή το

κείμενο κυριαρχεί πάνω στο άλλο, ουδέποτε το υποκαθιστά: είναι, επαναλαμβάνουμε, και τα δύο, *λειτουργικοί ρόλοι σε ένα ενιαίο σώμα που προσκαλεί την ενιαία ανάγνωση*».

Δεν μπορούμε να προβλέψουμε με ακρίβεια προς τα πού θα κατευθυνθεί το γραφιστικό μυθιστόρημα ή, επειδή αυτό μας ενδιαφέρει περισσότερο, γενικώς το μυθιστόρημα στον 21ο αιώνα.

Όμως τα καλύτερα γραφιστικά μυθιστορήματα αυτής της εποχής υποδεικνύουν έναν ενδιαφέροντα δρόμο. Εμείς τον υπογραμμίζουμε γι' αυτό και, φέτος τα Χριστούγεννα, εκδίδουμε ένα από τα πιο πρωτότυπα έργα αυτού του είδους. Ο τίτλος του, επίτηδες υπερβολικά εκτενής, ειρωνεύεται την επιτηδευμένη αληθοφάνεια του περιεχομένου:

Η Δημοπρασία: Σημαντικά έργα τέχνης και προσωπικά είδη από τη συλλογή της Λενόρ Ντούλαν και του Χάρολντ Μόρις. Περιλαμβάνονται βιβλία, ενδυματολογικές επιλογές και κοσμήματα.

Λίγο παρακάτω (στο σημείωμα που έχει ως τίτλο τον μακρόσυρτο τίτλο αυτού του βιβλίου σελ.17) θα διαβάσετε περισσότερα γι' αυτό το γραφιστικό έργο που με έξυπνο τρόπο μιμείται τον φωτορεαλισμό των ρυλρ ρομάντζων των σίξτις ενώ ταυτόχρονα δημιουργεί ενδιαφέρον στην πλοκή, τους χαρακτήρες και στην όλη ατμόσφαιρα μέσα από τη δυναμική αντίστιξη εικόνας και λεζάντας.

III. Αρκεί να το επιτρέψει η λογοτεχνία (δics)

Μια διαφορετική εκδοχή για το μυθιστόρημα σήμερα δίνει ο καλλιτέχνης Νικ Κέιβ, μέσα από τα πολυμέσα με τα οποία παραδίδει στο κοινό του τη νέα του δουλειά, το βιβλίο **Ο Θάνατος του Μπάνι Μανρό**. Το μυθιστόρημα κυκλοφορεί εκτός από την έντυπη έκδοση και σε ένα ενδιαφέροντα συνδυασμό e-book και audio book. Ο αναγνώστης / ακροατής φυλλομετρά τις σελίδες της οθόνης του ηλεκτρονικού του βιβλίου και, στο σημείο που θέλει να ακούσει τον ίδιο τον δημιουργό να διαβάζει το βιβλίο, απλώς κλικάρει με το δάχτυλό του.

Αν θέλει μάλιστα να τον δει σε βίντεο να διαβάζει *στο ίδιο σημείο του βιβλίου*, και μάλιστα συνοδεία μουσικής, διαθέτει επίσης αυτή την επιλογή! Το βιβλίο ως έργο σε μορφή πολυμέσων δεν πρόκειται να καταργήσει την ανάγνωση, όπως βιάζονται να υποθέσουν διάφοροι άσχετοι από τη ζωή και

τις ανάγκες της, το αντίθετο: θα της δώσει νέα πνοή και μάλιστα θα της επιτρέψει να προσεγγίσουν τη λογοτεχνία, το δοκίμιο κ.λπ. οι νέοι σε ηλικία αναγνώστες – για τους οποίους τα πολυμέσα είναι κομμάτι της καθημερινότητάς τους.

Βεβαίως και εδώ ισχύει αυτό που ειπώθηκε προηγουμένως: αρκεί να το επιτρέψει η λογοτεχνία, αρκεί δηλαδή το έργο που περνάει στα πολυμέσα να αξίζει τον κόπο να περάσει σε μια πιο τολμηρή και πρωτότυπη μορφή ανάγνωσης.

Διαβάστε αμέσως παρακάτω ένα

χαρακτηριστικό δείγμα γραφής από το μυθιστόρημα του Νικ Κέιβ για να βεβαιωθείτε ότι η ανάγνωσή του (στην έντυπη και στην ηλεκτρονική μορφή) αξίζει τον κόπο.

NICK CAVE

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΠΑΝΙ ΜΑΝΡΟ
(Απόσπασμα)

Μετάφραση: Αντώνης Καλοκύρης
Σελίδες 24-27 της έκδοσης του Τόπου
Σελίδες 19-21 της έκδοσης της Canongate

Ο ΜΠΑΝΙ ΓΥΡΙΖΕΙ ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΣΤΗ ΜΙΖΑ και το κίτρινο Φιάτ Πούντο ζωντανεύει βγάζοντας μια σειρά αρρωστημένους ήχους. Μια ανεπαίσθητη ενοχή, αν μπορούσες να την πεις έτσι, ένα βασανιστικό σάστισμα επειδή είναι ήδη 12:15 κι ακόμα δεν είχε πάει στο σπίτι, έρπει στις παρυφές του μυαλού του. Έχει μια αμυδρή, ανησυχητική ανάμνηση ότι η Λίμπι ήταν ιδιαίτερα αναστατωμένη το προηγούμενο βράδυ, αλλά δεν μπορεί να θυμηθεί για ποιο λόγο, κι άλλωστε η μέρα είναι όμορφη και ο Μπάνι αγαπάει τη γυναίκα του.

Ως επιβεβαίωση της ακατάσχετης αισιοδοξίας του Μπάνι, οι ένδοξες πρώτες μέρες της σχέσης τους εξακολουθούν να επηρεάζουν το παρόν, με αποτέλεσμα να μην έχει σημασία πόσα σκατά συνοδεύουν τον έγγαμο βίο, καθώς όποτε ο Μπάνι σκέφτεται τη γυναίκα του ο κώλος της είναι πάντα πιο σφιχτός, τα βυζιά της θυμίζουν τορπίλες, ενώ διαθέτει ακόμα αυτό το κοριτσιόστικο γελάκι κι εκείνα τα χαρούμενα μάτια στο χρώμα της λεβάντας. Μια φούσκα χαράς σκάει στο στομάχι του, καθώς φεύγει από το πάρκιν και βγαίνει στη μεγαλειώδη λιακάδα δίπλα στη θάλασσα. Η μέρα είναι όμορφη και, ναι, αγαπάει τη γυναίκα του.

Ο Μπάνι ελίσσεται με το Πούντο στην κίνηση του Σαββατοκύριακου και καταλήγει στην παραλιακή και, λιποθυμώντας σχεδόν από χαρά, τη βλέπει – την παραληρηματική παρωδία του καλοκαιριού που ξεδιπλώνεται μπροστά στα μάτια του.

Παρέες σχολιαρόπαιδων με πόδια-ψαλίδια και τρυπημένους αφαλούς, κορίτσια τίγκα στη φίρμα που κάνουν τζόγκιν, ευτυχισμένους, κωλαράδες φιλόζωους με τα σκυλιά τους, ζευγάρια που συνουσιάζονται στ' αλήθεια στο καλοκαιρινό γρασίδι, μουνιά που λιάζονται στην παραλία κάτω από σωρείτες με ερωτικά σχήματα, ένα σωρό γαμάτες κοπέλες έτοιμες για όλα – μικρές, μεγάλες, μαύρες, λευκές, νεαρές, γριές, του τύπου «δώσε μου ένα λεπτό και θα βρω πού έχεις την ελίτσα σου», λαχταριστές ανύπαντρες μητέρες, στητά χαρωπά βυζιά από γκομενίτσες με αποτριχωμένους μηρούς, γυναίκες που μόλις επέστρεψαν απ' την παραλία με την πλάτη σημαδεμένη από τα βότσαλα –και γαμώ τις

καταστάσεις, ρε φίλε, σκέφτεται ο Μπάνι—, ξανθιές, μελαχρινές και πρασινομάτες κοκκινομάλλες που δεν μπορείς παρά να τις ερωτευτείς, και ο Μπάνι κόβει ταχύτητα, ενώ το Πούντο σέρνεται, και κατεβάζει το τζάμι.

Ο Μπάνι χαιρετά μια τύπισσα νευρωτική με τη γυμναστική που έχει iPod και ειδική φόρμα απορρόφησης κραδασμών, και μάλλον τον χαιρετά κι εκείνη· ένα μαύρο γκομενάκι που αναπνδά στο γρασίδι πάνω σε μια κίτρινη φουσκωτή μπάλα (ρισπέκτ)· μια ημίγυμνη μαθήτρια με γαμψιάτικη μελανιά σε μέγεθος μπισκότου στη βάση της πλάτης, που, ως εκ θαύματος, αποδεικνύεται ότι πρόκειται για τατουάζ σε σχήμα κορδέλας ή φιόγκου —«σε συσκευασία δώρου», φωνάζει ο Μπάνι. «Απίστευτο!»— κι έπειτα αλυχτά σαν λύκος βλέποντας μια ολόγυμνη τύπισσα που το έχει εντελώς ξυρισμένο, αλλά κατόπιν προσεκτικότερης παρατήρησης συνειδητοποιεί ότι στην πραγματικότητα φορά στρινγκ στο χρώμα του δέρματος που εφαρμόζει ανατομικά όσο ένα περίβλημα λουκάνικου· χαιρετά ένα τρίο Αμαζόνων θεών με βαρβάτα μπούτια και μποτάκια που παίζουν βόλεϊ χρησιμοποιώντας μια παραφουσκωμένη μπάλα (τον χαιρετάνε κι εκείνες, σαν σε αργή κίνηση). Ο Μπάνι κορνάρει όταν βλέπει ένα ζευγάρι αναπάντεχα καυτές πιτσιρίκες λεσβίες, που του απαντάνε με κλωδάχτυλα και εκείνος γελά και τις φαντάζεται να το κάνουν ζωσμένες με ψεύτικους πούτσους· κι έπειτα βλέπει ένα στραβοκάννικο κορίτσι με κοτσίδες να γλείφει ένα κοκκινομπλέ ριγέ γλειφιτζούρι· μια κοπέλα ντυμένη με κάτι απροσδιόριστο που την κάνει να μοιάζει λες κι έχει χωθεί στο δέρμα μιας ιριδίζουσας πέστροφας· έπειτα μια νταντά ή κάτι τέτοιο που σκύβει πάνω

Αβρίλ Λαβίν

από ένα καρότσι και φαίνεται το έντονα λευκό σημάδι απ' το βρακάκι της, κι ο Μπάνι ξεφυσά μέσα απ' τα δόντια του και βαράει την κόρνα. Έπειτα προσέχει μια θλιμμένη, βαρυκόκαλη υπάλληλο γραφείου που έχει απομακρυνθεί απ' την παρέα των κοριτσιών και περπατά κάνοντας οχτάρια στο γρασίδι, μεθυσμένη, μόνη και χαμένη, μ' ένα μπλουζάκι που γράφει «ΤΣΙΡΙΖΩ ΣΑΝ ΓΟΥΡΟΥΝΙ», κουβαλώντας ένα

μεγάλο, φουσκωτό πέος. Ο Μπάνι τσεκάρει το ρολόι του, το σκέφτεται, αλλά συνεχίζει τον δρόμο του. Βλέπει μία περίεργη γκόμενα με βέλο και μπικίνι που κάθεται σε μαξιλαράκι βικτοριανού τύπου κι έπειτα χαιρετά ένα νόστιμο πρεζόνι που μοιάζει πολύ με την Αβρίλ Λαβίν (ίδιο μαύρο αϊλάινερ), καθισμένο σε μια στοίβα τεύχη του *Μπιγκ Ίσιου* στην είσοδο του ετοιμόρροπου κτιρίου Έμπασι. Σηκώνεται κι αρχίζει να τον πλησιάζει σέρνοντας τα πόδια της, σκελετωμένα, με τεράστια δόντια και μαύρους κύκλους κάτω από τα μάτια που θυμίζουν πάντα, κι έπειτα ο Μπάνι συνειδητοποιεί ότι δεν είναι πρεζόνι αλλά διάσημο μοντέλο στο απόγειο της δόξας του που του διαφεύγει τ' όνομά του, κι αυτό κάνει τον πούτσο του ν' αναπνέσει στο εσώρουχό του, αλλά έπειτα, κοιτώντας προσεχτικότερα, συνειδητοποιεί ότι τελικά είναι πρεζόνι και έτσι συνεχίζει τον δρόμο του, αν και όλοι όσοι ασχολούνται με αυτά τα πράγματα γνωρίζουν, καλύτερα απ' οτιδήποτε άλλο, ότι τα πρεζόνια κάνουν τις καλύτερες πίπες (οι πουτάνες που παίρνουν κρακ, τις χειρότερες). Ο Μπάνι ανοίγει το ραδιόφωνο, ακούγεται η επιτυχία της Κάιλι Μινόγκ «Spinning Around» και δεν πιστεύει στην τύχη του και νιώθει ένα σχεδόν απεριόριστο κύμα ηδονής όταν ξεκινά ο πνιχτός, περιπαικτικός ήχος των πλήκτρων και η Κάιλι ξεφωνίζει την οργιαστική ωδή της στον σοδομισμό, κι εκείνος σκέφτεται το χρυσό, καυτό σορτσάκι της Κάιλι, εκείνες τις υπέροχες επιχρυσωμένες σφαίρες, που του θυμίζουν πώς καβαλούσε τα μεγάλα, ασπρισμένα κωλομέρια της Ρίβερ της σερβιτόρας, με το στομάχι του γεμάτο λουκάνικα και αβγά, στο δωμάτιο του ξενοδοχείου, κι αρχίζει να τραγουδά τους στίχους, «Στριφογυρίζω, φύγε απ' τη μέση, ξέρω ότι με νιώθεις αφού έτσι σ' αρέσει», και το τραγούδι μοιάζει ν' ακούγεται από τα παράθυρα όλων των αυτοκινήτων σ' όλο τον κόσμο και το μπιτάκι βράει με γαμώ τις εντάσεις. Κατόπιν βλέπει μια παρέα κοντόχοντρων γυναικών, απ' αυτές που χασομεράνε στα εμπορικά κέντρα, με τα αυτάρεσκα παχάκια και το ξεραμένο κραγιόν τους, μια πιθανότατα καυτή μουσουλμάνα καλυμμένη τελείως με μπούργκα (ω, ρε φίλε, σκέτη αμαρτία από την Αραβία) κι έπειτα μια αφίσα που διαφημίζει τα γαμημένα τα Ουόντερμπρα ή κάτι τέτοιο κι εκείνος λέει «γες!» και στρίβει απότομα κορνάροντας, αλλάζοντας κατεύθυνση, κατεβαίνοντας την Τέταρτη Λεωφόρο, ενώ έχει ήδη αρχίσει να ξεβιδώνει το καπάκι ενός δείγματος κρέμας χεριών. Παρκάρει και τον παίξει, μ' ένα μεγάλο, ευτυχισμένο χαμόγελο στα χείλη, και ξεφορτώνεται μια δόση σπέρμα σε μια κάλτσα γεμάτη ξεραμένα χύσια που φυλάει κάτω από το κάθισμα. «Θυάου!» λέει ο Μπάνι και ο ντιτζέι στο ράδιο λέει «Η Κάιλι Μινόγκ – μην μου πείτε ότι δεν λατρεύετε το σορτσάκι της!» και ο Μπάνι λέει «Ω, ναι!» και στρίβει ξανά το Πούντο προς την κίνηση και διανύει τα δέκα λεπτά δρόμο ως το διαμέρισμά του στο Γκρέισον Κορτ του Πόρτσοντεϊλ, συνεχίζοντας να χαμογελά και να γελά και ν' αναρωτιέται αν η γυναίκα του η Λίμπι θα γούσταρε να το κάνουν όταν θα έφτανε στο σπίτι.

Η δημοπρασία: σημαντικά έργα τέχνης και προσωπικά αντικείμενα από τη συλλογή της Λενόρ Ντούλαν και του Χάρολντ Μόρις. Περιλαμβάνονται βιβλία, ενδυματολογικές επιλογές και κοσμήματα.

Η Δημοπρασία του έρωτα Λενόρ και Χάρολντ

Ένα τολμηρό μυθιστόρημα για τον 21ο αιώνα

Ένα ζευγάρι χωρίζεται. Μετά από μια συμβίωση μερικών ετών αυτό που απομένει είναι τα προσωπικά αντικείμενα που μοιράστηκαν κατά τη συγκατοίκησή τους. Από ρούχα έως βιβλία και μικροπράγματα, προσωπικά αντικείμενα του καθενός. Τα βγάζουν λοιπόν σε δημοπρασία σε έναν καθόλα έγκυρο οίκο, της Νέας Υόρκης και, μάλιστα, μια σημαδιακή ημέρα: του Αγίου Βαλεντίνου, στις 14 Φεβρουαρίου του 2009!

Το βιβλίο αυτό, που είναι εν μέρει graphic novel εν μέρει κανονικό μυθιστόρημα, διαβάζεται με αμείωτο ενδιαφέρον από την πρώτη ως την τελευταία σελίδα. «Διαβάζεται» σημαίνει: διαβάζοντας τις φωτογραφίες των

αντικειμένων του ζευγαριού που υπόκεινται σε πλειστηριασμό (καθώς και τις ευφάνταστες λεζάντες που τα συνοδεύουν) διαβάζουμε την ιστορία μιας συμβίωσης στα χρόνια όπου όλα πουλιούνται και όλα αγοράζονται...

Παρακολουθώντας από φωτογραφία σε φωτογραφία (στο βιβλίο περιέχονται πάνω από 300!) τα προσωπικά αντικείμενα που συνόδευσαν δυο συντρόφους στον εικοστό πρώτο

αιώνα παρακολουθούμε, μέσα από την κλειδαρότρυπα, τι ένωσε και τι χώρισε τους δύο αυτούς ανθρώπους, τα διαφορετικά ενδιαφέροντα που μπορεί να μοιράστηκαν αλλά και τις λύπες ή τις χαρές που για κάποιο χρόνο τους ένωσαν – αλλά, εν τέλει, δεν κατάφεραν να μην τους χωρίσουν...

Όσοι είναι εξοικειωμένοι με το σύγχρονο γραφιστικό μυθιστόρημα είναι βέβαιο ότι θα ενθουσιαστούν με την πρωτοτυπία αυτού του βιβλίου που μετασχηματίζει τα παλαιά φωτορομάντζα σε μια προωθημένη γραφιστική μορφή. Ο μύθος εδώ προωθείται εκ παραλλήλου από την εικόνα και τη λεζάντα της. Έτσι, για παράδειγμα, μια ολοσέλιδη εικόνα με διατηρημένα ξερά

λουλούδια, λίγο πριν τον τελικό χωρισμό του ζεύγους, υπογραμμίζει την εξίσου μαραμένη σχέση, ενώ μια κάρτα που στέλνει από την Αθήνα ο Χάρολντ στην Λενόρ (ευχόμενος να προλάβει να γιορτάσουν μαζί την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου...) βρίσκεται μέσα σ' έναν τόμο που φέρει τον εύγλωττο τίτλο *Ελληνική τραγωδία...*

Η πλοκή

Η Λενόρ Ντούλαν, είκοσι έξι, και ο Χάρολντ Μόρις, σαραντάρης, συναντιούνται σ' ένα πάρτι Χαλογουίν (31η Οκτωβρίου, παραμονή των Αγίων Πάντων). Καθόλου πρωτότυπο. Ερωτεύονται. Επακολουθεί μια φρενίτιδα ανταλλαγής δώρων – ενδείξεις πάθους, αγάπης κ.λπ., αποφασίζουν να μείνουν μαζί και, καθόλου πρωτότυπο, στα δύο κιόλας χρόνια της συμβίωσης εμφανίζονται τα πρώτα σύννεφα: εκείνη αναφέρει την πιθανότητα εγκυμοσύνης εκείνος κάνει πίσω. Εκείνος τηρεί μια «φωτογραφική» απόσταση από τα πράγματα, οι εικόνες τον ενδιαφέρουν περισσότερο από τη ζωή. Εκείνη δείχνει πιο ρομαντική αλλά έχει και μια βίαη πλευρά: πάνω στα νεύρα της σπάει πράγματα. Προς το τέλος της κοινής ζωής τους αυτό που απομένει είναι τα προσωπικά τους αντικείμενα: ρούχα, βιβλία και μικροπράγματα, προσωπικά αντικείμενα του καθενός. Αυτά που βγάζουν κατά παρτίδες σε δημοπρασία την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου!

Η γνωριμία: σελ. 4-5

1001

1002

1003

1004

ΠΑΡΤΙΔΑ 1001
Φωτογραφία της Λενόρ Ντούλαν, 26 ετών
Προσέλαση εγχώρια φωτογραφία της Ντούλαν στο γραφείο της στους New York Times, 2002. Τραφημένη από τον Άντρι Μπερμάρκ, στυλίστα. 10 x 15 εκ.
\$10-20

ΠΑΡΤΙΔΑ 1002
Φωτογραφία διαφημίσεων του Χάρολντ Μόρις, 39 ετών
Προσέλαση φωτογραφία του Μόρις, τραφημένη το 2002 πριν από μια φωτογραφική αποστολή στις Φιλιππίνες.
15 x 5 εκ.
\$10-20

ΠΑΡΤΙΔΑ 1003
Μια προσέλαση
Πρόσκληση στο πάρτι για το Halloween* που οργανώσαν στις 31 Οκτωβρίου 2002 οι επίγονοι της φωτογράφου Ρίτσι Σουμπραμανιάν και Φίλιππα Βονόις, φίλοι του Μόρις. 10 x 15,3 εκ.
\$5-10

ΠΑΡΤΙΔΑ 1004
Σύνολο φωτογραφιών
Η Λενόρ Ντούλαν και ο Κλάιτ Κλάιτς, φίλος της από το παλιό, ντυμένοι για το Χαλογουίν. 15 x 10 εκ.
\$10-20

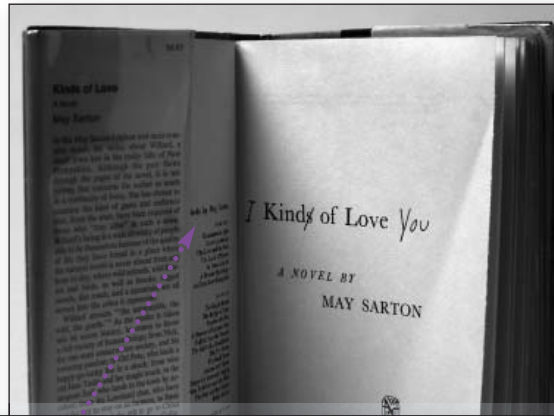
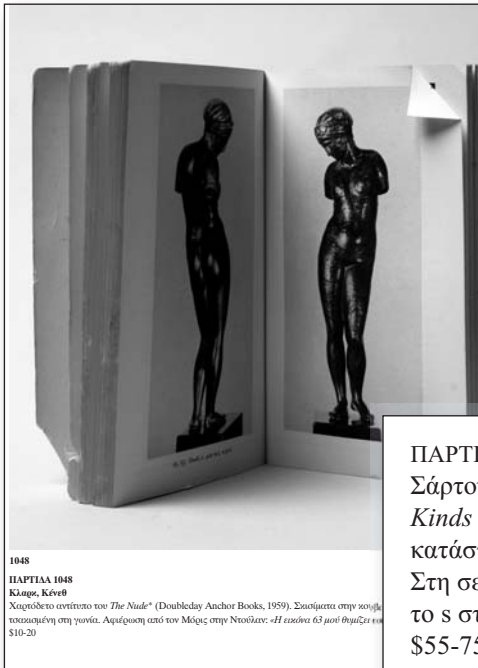
* Χαλογουίν: Η μέρα της 31ης Οκτωβρίου, παραμονή των Αγίων Πάντων. Γενική δημοφιλής στις ΗΠΑ, τον Καναδά και το Ηνωμένο Βασίλειο.

1005

ΠΑΡΤΙΔΑ 1005

ΠΑΡΤΙΔΑ 1005
Φωτογραφία του Μόρις και της Ντούλαν στο πάρτι των Σουμπραμανιάν-Βιτάλε για το Χαλογουίν. Ο Μόρις έχει ντυθεί Χάρι Χουντίνι και η Ντούλαν Λίζι Μπόρντεν. Πρώτη γνωστή φωτογραφία των δυο τους μαζί. Αγνώστου φωτογράφου. Μικρές τρύπες από πινέζες στις γωνίες. 10 x 15 εκ.
\$25-30

Η αρχή του έρωτα: σελ. 20-21

ΠΑΡΤΙΔΑ 1049*
 Σάρτον, Μέι
Kinds of Love * (W. W. Norton, 1970), πρώτη έκδοση. Σε καλή κατάσταση. Λίγο κιτρινισμένο, με την αρχική κουβερτούρα του. Στη σελίδα του τίτλου η Ντούλαν πρόσθεσε τη λέξη I, διέγραψε το s στο Kinds και πρόσθεσε τη λέξη You.** 23 x 16 x 3 εκ. \$55-75

* «Είδη αγάπης».
 ** Σχηματίζεται η φράση «I Kind of Love You», δηλαδή «Σα να σ' αγαπάω».

Η κανονικότητα της σχέσης: σελ. 22-23

ΠΑΡΤΙΔΑ 1050
 Αποκομμα εφημερίδας
 Αποκομμα της πρώτης στήλης Cakewalk της Ντούλαν, ημερομηνία 31 Μαρτίου 2003, με θέμα το Genoa cake.* Τίτλος: «Γεια σου, βρε!». Η στήλη ξεκινάει: «Κάποτε πίστευα ότι τα χειρότερα μαγειρεύονται μόνο για τα σοσιέτα. Shirley Temple και την τσίφρα μετά φρόσεν τον ανεπιτηράριε...» 17 x 6,3 εκ. Δεν απενοθεύεται. \$5-10

ΠΑΡΤΙΔΑ 1051
 Κλασική σελή
 Επαξίωση επί «Μεγάλο Εί» \$50-60

ΠΑΡΤΙΔΑ 1052
 Φωτογραφία
 Αποφύλαξη από τον Τζορτζίου Ιακωβίδη, Τμήμα Τελεμαρτυρίας \$25-30

ΠΑΡΤΙΔΑ 1053
 Φωτογραφία
 Φωτογραφία κοσμάριου επί \$10-20

ΠΑΡΤΙΔΑ 1054
 Σειρά φωτογραφιών.
 Φωτογραφίες τραβηγμένες από τον Μόρις που δείχνουν τη Ντούλαν να βάζει κραγιόν. 10 x 15 εκ. \$80-100

ΠΑΡΤΙΔΑ 1055*
 Καταγραφή

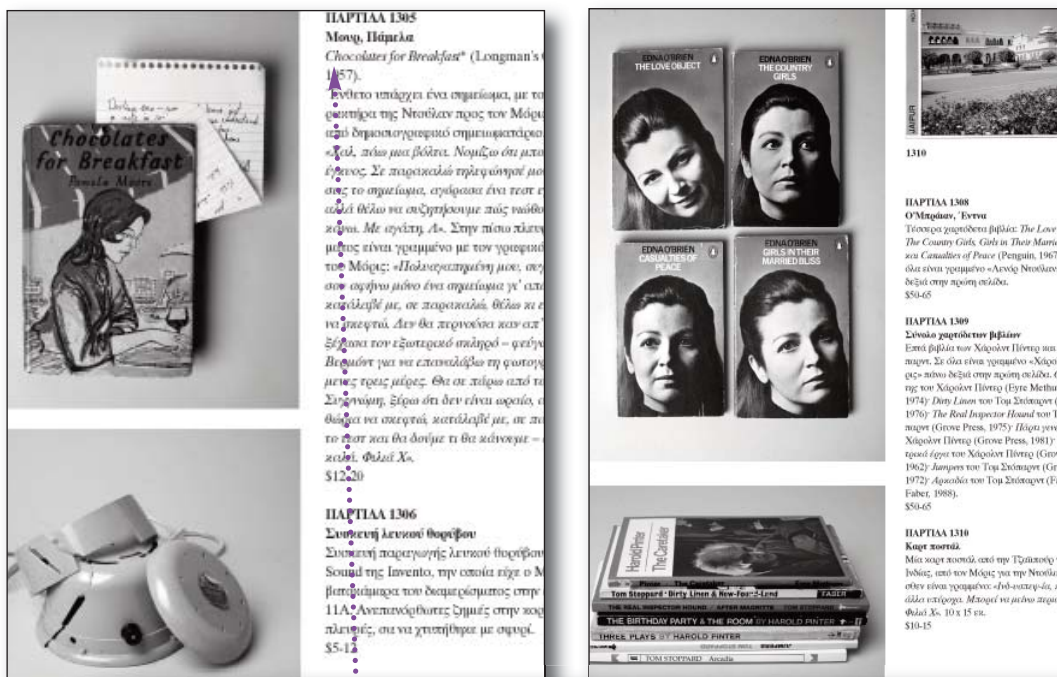
από τον Μόρις που δείχνουν την. 10 x 15 εκ. (6)

τον εξόστη του θεάτρο
 κίσεσ στο περιθώριο εναλλάξ-
 Μόρις: «Γεια σου / Τι θές να φας / σου μαμμάρις / Μάλαγ / Μά-
 γιλάιτε / Απονομήσ' / Φηγο-
 κούτσι / Όχι / Σ' αγαπάω».

από τον Μόρις που δείχνουν
 την. 10 x 15 εκ. (4)

Η διαδικασία της αποσύνθεσης: σελ. 120-21

ΠΑΡΤΙΔΑ 1305

Μουρ, Πάμελα

Chocolates for Breakfast (Longman's Green and Co., 1957).

Ένθετο είναι ένα σημείωμα με το γραφικό χαρακτήρα της Ντούλαν προς τον Μόρις, σε ένα φύλλο από δημοσιογραφικό σημειωματάριο. Κείμενο: «Χαλ, πάω μια βόλτα. Νομίζω ότι μπορεί να είμαι έγκυος. Σε παρακαλώ τηλεφώνησέ μου όταν διαβάσεις το σημείωμα, αγόρασα ένα τεστ εγκυμοσύνης αλλά θέλω να συζητήσουμε πώς νιώθουμε πριν το κάνω. Με αγάπη, Λ». Στην πίσω πλευρά του σημειώματος είναι γραμμένο με το γραφικό χαρακτήρα του Μόρις: «Πολυαγαπημένη μου, συγγνώμη που σου αφήνω μόνο ένα σημείωμα γι' απάντηση, αλλά κατάλαβέ με, σε παρακαλώ, θέλω κι εγώ λίγο χρόνο να σκεφτώ. Δεν θα περνούσα καν απ' το σπίτι, αλλά ξέχασα τον εξωτερικό σκληρό – φεύγω ολοταχώς για Βερμόντ για να επαναλάβω τη φωτογράφιση τις επόμενες τρεις μέρες. Θα σε πάρω από το ξενοδοχείο. Συγγνώμη, ξέρω ότι δεν είναι ωραίο, αλλά θέλω περιθώρια να σκεφτώ, κατάλαβέ με, σε παρακαλώ. Κάνε το τεστ και θα δούμε τι θα κάνουμε – όλα θα πάνε καλά. Φιλιά Χ».

\$12-20

Ένα γραφιστικό μυθιστόρημα για τον 21ο αιώνα

Αυτό το βιβλίο αποδεικνύει με παραδειγματικό τρόπο τους διαφορετικούς δρόμους που αναζητά η σύγχρονη λογοτεχνία σε μια εποχή που το μυθιστόρημα, με τη συμβατική έννοια, αναλώνεται σε μια φτωχή αναπαραγωγή / ρεπορτάζ του καθημερινού...

Σημειωτέον ότι η συγγραφέας εμπνεύστηκε το βιβλίο της αφενός από ένα κατάλογο δημοπρασιών του 2006 με τα προσωπικά αντικείμενα του Τρούμαν Καπότε και αφετέρου από έναν κατάλογο έκθεσης που αφορούσε την αλληλογραφία του Τέντ Χιουζ και της Σίλβια Πλαθ.

Τα δικαιώματα αυτού του πρωτότυπου και απολαυστικού γραφιστικού μυθιστορήματος αγοράστηκαν ήδη από την Paramount Pictures.

Στην πολυαναμενόμενη ταινία πρωταγωνιστές θα είναι ο Μπραντ Πιτ και η Νάταλι Πόρτμαν (βλ. φωτογραφία).

Η διασκευή του βιβλίου σε ταινία αναλαμβάνεται από κοινού από τις εταιρίες του Μπραντ Πιτ (Plan B Productions) και της Νάταλι Πόρτμαν (Handsomecharlie Films).

Έγραψαν για τη *Δημοπρασία*

«Η αποστολή είναι δύσκολη: Πώς παρουσιάζει κανείς τη διάλυση μιας σχέσης με ένα νέο τρόπο; Ωστόσο η Λιάν Σάπτον τα καταφέρνει με αυτό το άκρως ρομαντικό και διεισδυτικό βιβλίο».

– DAVE EGGERS, συγγραφέας του *What Is the What*

«Το υπέροχο βιβλίο της Λιάν Σάπτον είναι εντυπωσιακό. Με έχει ξετρελάνει. Ω, αγάπη. Ω, απελπισία. Ω, κλεμμένες αλατιέρες».

– MAIRA KALMAN, συγγραφέας του *The Principles of Uncertainty*

«Όποτε συναντάω κάποια δουλειά της Λιάν Σάπτον – μια εικονογράφηση, τα ξύλινα βιβλία που φτιάχνει –, νιώθω σα να ανακάλυψα έναν κρυμμένο θησαυρό. Τι υπέροχη ιδέα, να δημιουργήσει έναν κατάλογο δημοπρασίας. Είναι τόσο πρωτότυπο, και τα αντικείμενα είναι τέλεια και άψογα παρουσιασμένα. Η Σάπτον έχει σκεφτεί και την παραμικρή λεπτομέρεια. Πραγματικά ζηλεύω».

– AMY SEDARIS, συγγραφέας του *I Like You: Hospitality Under the Influence*

IV. Η λάμψη της τέχνης του λόγου

Στις προηγούμενες σελίδες του αφιερώματος παρουσιάσαμε μερικές από τις κατευθύνσεις που ακολουθεί η λογοτεχνία σήμερα, το γραφιστικό μυθιστόρημα, τα πολυμέσα κ.λπ. – εφόσον, απ' ό,τι έχει ως τώρα δείξει η Ιστορία, σε μεταιχμιακές εποχές όπως η σημερινή, όπου τα πάντα βρίσκονται σε κρίση και τίθενται υπό αμφισβήτηση, αν θελήσεις να εκφράσεις με την τέχνη σου ένα προωθημένο ζήτημα, μια προωθημένη κατάσταση που να ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες, θα πρέπει ενδεχομένως να επινοήσεις και μια προωθημένη μορφή.

Αυτή όμως η θέση δεν αναιρεί ένα γεγονός: ότι η καλή λογοτεχνία, όποια μορφή και αν υιοθετεί, βασίζεται πάντα σε κάποιες σταθερές αξίες και χάρη σ' αυτές συναρπάζει τον αναγνώστη. Ιδού, πολύ πρόχειρα, ορισμένες από αυτές – για να βεβαιωθείτε για την «αξία» τους μπορείτε να τις μετρήσετε με αγαπημένα σας βιβλία.

1. **Το παραξένισμα.** Το αξιοδιάβαστο έργο τέχνης διαθέτει τον ανοίκειο χαρακτήρα, το παραξένισμα, το άγνωστο. Σ' αυτό το έργο, ακόμα κι όταν ο συγγραφέας διηγείται μια γνωστή, ως προς την πλοκή της ιστορία, η αφήγηση τη μετατρέπει σε άγνωστη, σε ανοίχεια, σε περίεργη μυθολογία που επιτρέπει στο μυαλό και στη φαντασία να δραπετεύει από την κοινή εμπειρία.

2. **Το αυτόνομο σύμπαν.** Όλη η μεγάλη λογοτεχνία, διακρίνεται από το γεγονός ότι κατασκευάζει ένα δικό της σύμπαν. Υπάρχουν σαφή όρια ανάμεσα στο σύμπαν του βιβλίου και στο συνηθισμένο «σύμπαν» των ανθρωπίνων σχέσεων, στην καθημερινότητα κ.λπ.

Στην πιο πεζή, αδιάφορη λογοτεχνία, δεν υπάρχει «σύμπαν», δηλαδή δεν υπάρχει μια υποδομή που να ξεχωρίζει το κείμενο από τη δημοσιογραφία, τη συζήτηση, κ.λπ. Ακόμα κι αν ο συγγραφέας της δοκιμάσει να κατασκευάσει ένα σύμπαν, αυτό «βγαίνει» υποτυπώδες, φτωχό, δεν πείθει τον αναγνώστη για την αναγκαιότητά του.

3. **Η αληθοφάνεια.** Η δυνατότητα του έργου να είναι πειστικό ως προς τη συγκίνηση, την ατμόσφαιρα, την όλη αφήγηση. Η αληθοφάνεια, η πειστικότητα, εδώ αφορά στην ποιότητα της συγκίνησης, όχι στο είδος της· η ποιότητα πάλι

συνδέεται με την εσωτερική διαδικασία αναστοχασμού των πραγμάτων την οποία μας υποβάλλει ένα γνήσιο λογοτεχνικό κείμενο.

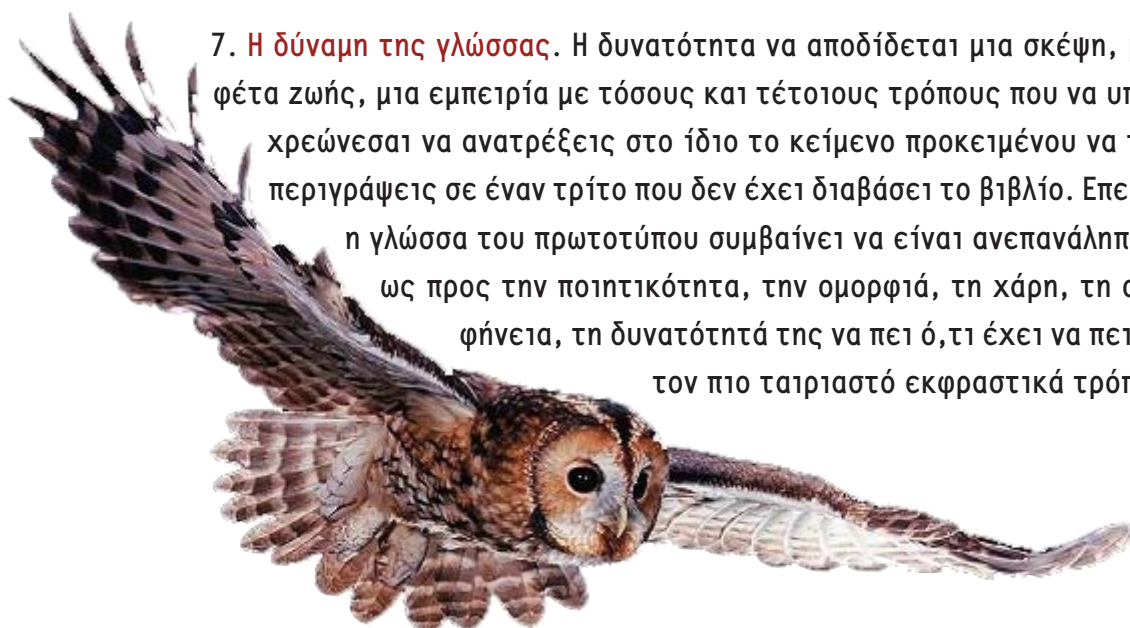
Η εμμονή στη «ρεαλιστική» απόδοση των πραγμάτων δεν ισοδυναμεί με αληθοφάνεια όπως την εννοούμε εδώ· σήμερα βιώνουμε την παλίρροια του ρεαλισμού, ό,τι ορίζεται ως «ρεαλιστικό» ουσιαστικά είναι φτηνός δημοσιογραφισμός. Από εδώ απορρέει και ο κοινός τόπος που φαντασιώνουν αναγνώστες και δημοσιογράφοι-κριτικοί: «όσο πιο ρεαλιστικό τόσο πιο αληθοφανές». Ταυτοχρόνως όμως τόσο πιο ψεύτικο ως προς την αληθοφανή, δηλαδή στην πραγματικά πειστική απόδοση της ζωής.

4. **Το ξαναδιάβασμα.** Το αυθεντικό έργο της λογοτεχνίας μας υποχρεώνει να εισέλθουμε σε μια διαδικασία επανανάγνωσης του σύμπαντος των αξιών στο οποίο πιστεύουμε· *μαζί του ξαναδιαβάζουμε τις ιδέες μας, τις παραδοχές μας, τα αισθήματά μας.*

5. **Η συνομιλία με το παρελθόν.** Το έργο συνομιλεί με την προηγούμενη παράδοση, με την Ιστορία, την κοινή μνήμη, τις παρακαταθήκες του ανθρωπισμού. Εμπεριέχει, κρίνει, σχολιάζει, ενσωματώνει αξίες, ιδανικά, ηθικές, οράματα της εποχής του αλλά και όλων των προηγούμενων εποχών. Ζει μέσα στην Ιστορία ως ζωντανός οργανισμός ακόμα κι αν τείνει να την ανατρέπει ή να την αμφισβητεί. Μ' αυτόν τον τρόπο κατορθώνει να παραμένει πάντα νέο.

6. **Η πρωτοτυπία.** Όχι ως προς το θέμα. Τα θέματα της λογοτεχνίας είναι μετρημένα στα δάχτυλα των χεριών από τότε που υπάρχει γραφή. Αλλά η ικανότητα ενός λογοτεχνικού έργου να χειρίζεται ένα συνηθισμένο θέμα με νέους, ενδιαφέροντες τρόπους, ως προς το ύφος, τη γλώσσα, τη μορφή, το σχέδιο, τη δομή, την τεχνική το καθιστά προκλητικά «καινούργιο» και ενδιαφέρον.

7. **Η δύναμη της γλώσσας.** Η δυνατότητα να αποδίδεται μια σκέψη, μια φέτα ζωής, μια εμπειρία με τόσους και τέτοιους τρόπους που να υποχρεώνεις να ανατρέξεις στο ίδιο το κείμενο προκειμένου να την περιγράψεις σε έναν τρίτο που δεν έχει διαβάσει το βιβλίο. Επειδή η γλώσσα του πρωτοτύπου συμβαίνει να είναι ανεπανάληπτη, ως προς την ποιητικότητα, την ομορφιά, τη χάρη, τη σαφήνεια, τη δυνατότητά της να πει ό,τι έχει να πει με τον πιο ταιριαστό εκφραστικά τρόπο.

V. Η λάμψη της τέχνης του λόγου (δισ)

Σ' αυτό το πνεύμα γράψαμε στο προηγούμενο Newsletter μας με αφορμή το σημαντικό μυθιστόρημα του Ναντίμ Ασλάμ, τις *Σβησμένες Ψυχές*:

«Τα σημαντικά βιβλία δουλεύουν στο μάκρος του χρόνου. Είναι σαν τα διαμάντια που έπεσαν στη σκόνη του δρόμου και ανακατεύτηκαν με τα χαλίκια και τα σκουπίδια. Δρόμος είναι ο σύγχρονος πάγκος του βιβλιοπώλη: λίθοι και πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως ερημμένοι. Βιβλία με ημερομηνία λήξης τα περισσότερα. Βιβλία που θα καθούν γρήγορα και τη θέση τους θα πάρουν άλλα. Βιβλία που θα φορτώσουν με σπατάλη χαρτιού την ανθρωπότητα, με τόνους

άχρηστων βιβλίων τις βιβλιοθήκες, βιβλία που θα μείνουν στην επιφάνεια για όσο διαρκεί η λάμψη της προώθησής τους από τα μίντια κ.λπ. κ.λπ.

Αλλά σ' αυτόν τον σκονισμένο δρόμο των βιβλίων που χάνονται εν μία νυκτί, σ' αυτόν τον ορυμαγδό του άχρηστου και του αβαθούς, κάποια βιβλία, ακόμα κι αν ο βιβλιοπώλης τα έχει κατά λάθος τοποθετήσει σε μian ακρούλα, βρίσκουν τον δρόμο τους. Αργά, αλλά σταθερά, εκείνα διασταυρώνονται με τον απαιτητικό αναγνώστη. Κι αν ανακατεύτηκαν με τα χαλίκια του δρόμου. Διότι, όπως τα διαμάντια,

αυτά τα βιβλία εξακολουθούν να λάμπουν μέρες, μήνες, χρόνια μετά την έκδοσή τους. Ο ένας αναγνώστης μετά τον άλλο, μέσα από αυτή την πανάκριβη,

πολύτιμη διαφήμιση που λέγεται «από στόμα σε στόμα», αναγνωρίζει με τη σειρά του τη **λάμψη του λόγου**, γοητεύεται από την ιστορία, από τους χαρακτήρες, από τη δομή, από τον τρόπο που όλα αυτά τα στοιχεία είναι δεμένα μεταξύ τους και... Και την άλλη μέρα που έχει ολοκληρώσει την ανάγνωση του βιβλίου αισθάνεται ότι στη βιβλιοθήκη του κατέχει ένα διαμάντι, ένα πολύτιμο αγαθό που συγκρίνεται μόνον με τα άλλα διαμάντια της μυστικής του βιβλιοθήκης...»

Ο προβληματισμός που αναφέρθηκε μέχρι εδώ μας οδήγησε να εγκαινιάσουμε μια καινούργια σειρά με

το όνομα: **Λάμψη του λόγου**. Σ' αυτή τη σειρά θα εκδίδουμε κείμενα της λογοτεχνίας που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν εκτενώς προηγουμένως. Κείμενα, μικρά συνήθως στην έκτασή τους, που επιτρέπουν στον αναγνώστη να αισθανθεί τι πραγματικά σημαίνει καλή λογοτεχνία, τέχνη του λόγου.

Οι δύο πρώτοι τόμοι είναι: **Το καράβι του θανάτου** του Δημοσθένη Βουτυρά και η **Τυφλή κουκουβάγια** του Σαντέκ Χενταγιάτ.

Μέσα στο ευρύ φάσμα του έργου του Δημοσθένη Βουτυρά, βρίσκουμε διηγήματα που εγγράφονται στον ψυχολογικό ρεαλισμό, στο κοινωνικό δράμα, στην φανταστική λογοτεχνία, στη σάτιρα, στην υπαρξιακή κατάσταση... Πολλά, ωστόσο, εντάσσονται στη μαύρη λογοτεχνία, στο αφήγημα τρόμου και συγγενεύουν με το ύφος gothic.

Αρκετοί μελετητές έχουν παρομοιάσει διηγήματα του Βουτυρά με το ύφος του Πόε. Ο Θωμάς Γκόρπας γράφει ότι στο έργο του Βουτυρά «υπάρχουν και φαντάσματα κι άλλα μακάβρια και γλυκά... Ο μπαρμπα-Δημοσθένης έρχεται κι

από τον Πόε κι από τους άλλους μαύρους λογοτεχνικούς πατέρες... Ο Βουτυράς με τις καταπληκτικές κι απότομες ιστορίες μας λέει για ένα κόσμο που έφυγε ή μόλις τώρα ήρθε». Ο Πάνος Ταγκόπουλος, έγραφε το 1923 ότι κάποια διηγήματα του Βουτυρά συγγενεύουν «με την παραδοξολογία και τον φρικιασμό των Ουέλς και Πόε». Ο Απόστολος Σαχίνης χαρακτήρισε τον Βουτυρά ως «τη δαιμονικότερη ίσως μορφή της νεοελληνικής πεζογραφίας».

Μαύρη λογοτεχνία, αφήγημα τρόμου, ύφος gothic. Κυρίαρχα στοιχεία σε αυτές

τις ιστορίες είναι οι συνθήκες σκότους, η υποβλητική παρουσία της σκιάς και τα «τινάγματα» του νου των ηρώων του συγγραφέα. Σε αυτό το είδος ο Βουτυράς συνθέτει εξπρεσιονιστικά στοιχεία, μεταφυσικές υποβολές και ψυχιατρικές κλινικές εικόνες. Και ακόμα ισορροπεί πάνω στη «γεφύρωση του διχασμού μεταξύ υλικού και πνευματικού». Υπάρχουν εκεί όχι μόνο Ουέλς και Πόε, αλλά και ανίατες καταστάσεις, ονειρικές ατμόσφαιρες μέσα σε μια εντυπωσιακή κινηματογραφική εικονοποιία...

Τα διηγήματα αυτά έχουν μια πεισιθάνατη αγριότητα. Θα βρούμε εκεί νεκροταφεία, τελετουργίες αίματος, δολοφονίες, τρομακτικά όνειρα, θαμπά φώτα, προαισθήματα, εμμονές και παραισθήσεις. Ένα μυστικό σκοτεινό κόσμο που μέσα του οι ήρωες των ιστοριών, παραδίδονται αφού παλέψουν μάταια. «Με κείνο που κρυφά διευθύνει αυτά τα χτυπήματα πώς του ήτανε δυνατό να πολεμήσει; Αυτό κρύβεται παντού, στο φως

της ημέρας, στο σκοτάδι, στον αέρα!» σκέφτεται κάποιος απ' αυτούς. Είναι ένας κόσμος ζωντανών νεκρών που όμοιός του δεν υπάρχει στην ελληνική λογοτεχνία.

Η Τυφλή Κουκουβάγια γράφτηκε το 1936-37 και εκδόθηκε σε 50 αντίτυπα στη Βομβάη της Ινδίας με έξοδα του συγγραφέα και τη σημείωση: «Απαγορεύεται η εκτύπωση και διανομή στο Ιράν».

Είναι ίσως το σημαντικότερο μυθιστόρημα της περσικής λογοτεχνίας κατά τον εικοστό αιώνα. Έχει μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και έγινε ταινία το 1987 από τον γνωστό Χιλιανό σκηνοθέτη Ραούλ Ρουίζ.

Η πλοκή: ένας ζωγράφος ζει μακριά από όλους. Για να ζήσει ζωγραφίζει ξύλινες κασετίνες για πένες, που έχουν πάντα το ίδιο μοτίβο: ένα κορίτσι με μακρύ φόρεμα προσφέρει σε έναν σκυφτό γέρο ένα λουλούδι, ένα χωνάκι. Μια μέρα έρχεται ο θεός του ζωγράφου από την Ινδία, να τον επισκεφτεί. Το μόνο που έχει να του προσφέρει είναι ένα σταμνί παλιό κρασί. Ανεβαίνει στο скаμνί να το πάρει και τότε βλέπει... «έναν σκυφτό γέρο να κάθεται κάτω από ένα κυπαρίσσι, στην αλάνα πίσω από το σπίτι. Μπροστά του στεκόταν ένα νεαρό κορίτσι – όχι, ένας άγγελος εξ ουρανού. Έσκυψε και του πρόσφερε με το δεξί της χέρι ένα μοβ χωνάκι, ενώ ο γέρος έτρωγε το νύχι από τον δείκτη του αριστερού του χεριού».

Η Τυφλή Κουκουβάγια είναι μια «καφκική» ιστορία για τη μοναξιά του ανθρώπου, ενός ανθρώπου που ερωτεύεται ένα πλάσμα της φαντασίας του. Μηχανεύεται λοιπόν μια σκιά, τη δική του σκιά. Μεσ στο ντελίριο του οπίου και του κρασιού θα της εκμυστηρευτεί την ανάγκη για τρυφερότητα και ομορφιά, την αποστροφή του για τον όχλο και τον θεό, την άγρια δολοφονία της γυναίκας του, της «τσούλας»...

Ορισμένοι μελετητές συγκρίνουν αυτή τη νουβέλα με τα *Σημειωματάρια του Μάλτε Λάουριτζ Μπρίγκε* του Ρίλκε κυρίως ως προς την ποιητικότητα του κειμένου και τις σταθερές αναφορές στο παρελθόν, τη μοναξιά, τον φόβο και τον θάνατο.

VI. Η λάμψη του (κλασικού) λόγου

Υπάρχουν κάποια κείμενα, και ευτυχώς η διεθνής Ιστορία της λογοτεχνίας διαθέτει πολλά, στα οποία η λάμψη του λόγου την οποία συζητήσαμε παραπάνω και εμφανής είναι και έχει πείσει για την ομορφιά και τη δύναμή της εκατομμύρια αναγνώστες στο πέρασμα του χρόνου. Εδώ κάνουμε λόγο για τα κλασικά κείμενα της λογοτεχνίας, τα κείμενα που, όσο περισσότερα από αυτά έχει διαβάσει ο αναγνώστης, τόσο περισσότερες πιθανότητες απόλαυσης, κατανόησης και «σοφίας» τον συντρέχουν.

Η νέα σειρά **Οι κλασικοί** που εγκαινιάστηκε φέτος τον Νοέμβριο από τον Τόπο αναδεικνύει τη λάμψη του κλασικού λόγου, την αντοχή του στον χρόνο, την ομορφιά του – σε νέες μεταφράσεις από δοκιμασμένους μεταφραστές.

Τα δύο πρώτα βιβλία της σειράς, **Η τραγική ιστορία του Άμλετ, πρίγκιπα της Δανιμαρκίας**, του Ουίλιαμ Σέξπιρ και το **Τρεις Ταλαίπωροι Τίγρεις** του Κουβανού συγγραφέα Γκιγιέρμο Καμπρέρα Ινφάντε δοκιμάζουν να δώσουν το στίγμα του κλασικού με δύο εντελώς διαφορετικές γραφές.

Για τον πασίγνωστο **Άμλετ** η νέα εξαιρετική μετάφραση του Παύλου Μάτεσι δεν χρειάζεται σχόλια. Γι' αυτό και απλώς παραθέτουμε εδώ μια μικρή, αντιπροσωπευτική παράγραφο από το κείμενο:

To be, or not to be: that is the question...

ΑΜΛΕΤ: Ύπαρξη; Ανυπαρξία; Ιδού το ερώτημα. Τι είναι για την ψυχή το ευγενέστερο; Να ανεχτείς βέλη και λιθοβολισμό πρόστυχης μοίρας, ή να σηκώσεις όπλο ενάντια σε ωκεανό από βασανιστήρια να τους εναντιωθείς και να τα μηδενίσεις; Θάνατος. Ύπνος. Και μετά, μηδέν. Κι αν μ' έναν ύπνο βάζω τέλος στα μαρτύρια της καρδιάς και τα χιλιάδες άλλα πράγματα που κληρονόμησε η σάρκα; Αυτό είναι ολοκλήρωση ευλαβικότατα επιθυμητή. Θάνατος. Ύπνος. Ύπνος! Α!

Και ίσως όνειρα. Μάλιστα. Εδώ η εμπλοκή. Γιατί σε τέτοιον ύπνο θανάτου, τι είδους όνειρα; Ενδέχεται να έρθουν, όταν θα 'χουμε ξεφορτωθεί αυτό το σάρκίνο βασανιστήριο; Αυτό μας κόβει τη φόρα· ο συλλογισμός που κάνει αβάσταχτη μία ζωή που τόσο αβάσταχτα πολύ κρατεί. Γιατί, ποιος θα υπόμενε μαστίγιο, προσβολές εγκόσμιες, την αδικία του δυνάστη, τη βρισιά του αλαζόνα ή τις μαχαιριές του περιφρονημένου έρωτα, τον νόμο που θα λειτουργήσει καθυστερημένα, την προπέτεια της Εξουσίας, τα λακτίσματα που ο νομοταγής πολίτης δέχεται απ' τον αχρείο, όταν στο χέρι του είναι απ' όλα αυτά να απαλλαγεί μ' ένα μικρό, γυμνό μαχαίρι; Γιατί ποιος θ' ανεχόταν βόγγο, βάρος και ιδρώτα μίας άχαρης ζωής, εάν ο τρόμος πως κάτι που υπάρχει μετά θάνατον—η χώρα η άγνωστη που από το σύνορό της ταξιδιώτης κανείς δεν επιστρέφει—μουδιάζει τη βούληση και μας καταναγκάζει να υπομείνουμε τα τωρινά μαρτύριά μας, παρά ν' ανοίξουμε πανιά προς άλλα, άγνωστά μας; Όπου, η σκέψη μάς κάνει όλους μας δειλούς, το φυσικό χρώμα της απόφασης το απονεκρώνει η κιτρινισμένη πια χροιά της σκέψης. Και έργα υψηλής πνοής με ισχυρά φτερά, μ' αυτήν εδώ τη σκέψη βγαίνουν από τη ροή τους, έργα πια δεν θα ονομαστούν ποτέ...

Οι κλασικοί

Γκιγιέρμο Καμπρέρα Ινφάντε
Τρεις ταλαίπωροι τίγρεις

Μετάφραση: Γιώργος Ρούβαλης

Για το **Τρεις Ταλαίπωροι Τίγρεις** του Ινφάντε, που μεταφράζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, χρειάζεται να αναφέρουμε εδώ μερικά στοιχεία. Αυτό το μοντερνιστικό, πολυφωνικό μυθιστόρημα, με εμφανείς επιρροές από τον Λόρενς Στερν (*Tristram Shandy*) έως τον Τζέιμς Τζόις (*Ulysses*) και ανατρεπτικά γλωσσικά παιχνίδια, εμπνέεται από τη ζωή των λαϊκών και των μικροαστικών στρωμάτων της Αβάνας στην προεπαναστατική Κούβα. Ο Ινφάντε διηγείται με δηλητηριώδες χιούμορ τις καθημερινές περιπέτειες τριών «σωματοφυλάκων», που –όπως κι εκείνοι του Αλέξανδρου Δουμά– είναι τέσσερις: ένας συγγραφέας, ο Σιλβέστρε, ένας παρουσιαστής της τηλεόρασης, ο Αρσένιο Κουέ, ένας μουσικός, ο Εριμπό, κι ένας

φωτογράφος των αστέρων της νυχτερινής ζωής, ο Κόντακ.

Το παράδοξο στο οποίο στηρίζεται το βιβλίο: οι φίλοι αδυνατούν να συζητήσουν σοβαρά για οτιδήποτε. Η παραμικρή τους απόπειρα να πετύχουν κάτι τέτοιο καταλήγει μονίμως στο αστείο, δημιουργώντας συνεχώς απρόβλεπτες καταστάσεις.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί μεταξύ άλλων μία από τις ωραιότερες περιγραφές της Αβάνας και της κουβανέζικης κουλτούρας που έχουν γραφτεί ποτέ.

Οι **Τρεις ταλαίπωροι τίγρεις** στέκονται στο ίδιο επίπεδο με τα *Εκατό χρόνια μοναξιάς* του Μάρκες και τα ανατρεπτικά σκοτάδια του Μπόρχες...

Time magazine

Οι **Τρεις ταλαίπωροι τίγρεις** είναι ένα σπουδαίο βιβλίο. Είναι αμφίβολο αν έχει γραφτεί πιο διασκεδαστικό βιβλίο στα ισπανικά από την εποχή του *Δον Κιχώτη*...

The New York Book Review

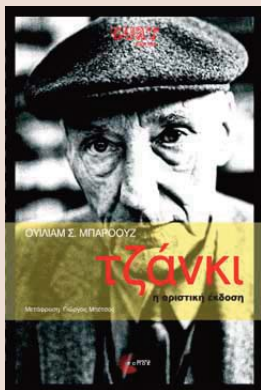
«θα ήταν παράλογο να αρνηθούμε ότι ο Καμπρέρα Ινφάντε είναι ένας από τους μεγάλους σύγχρονους συγγραφείς, κι ότι διαθέτει τεράστιο κύρος στην Ευρώπη, τόσο στους αντιπάλους όσο και στους φίλους της Κουβανικής Επανάστασης».

Μάριο Βάργκας Γιόσα

Τρεις ταλαίπωροι τίγρεις

Απόσπασμα από το ομώνυμο μυθιστόρημα του Καμπρέρα Ινφάντε

Έπαψα να παλεύω με το επιβλητικό ψάρι του ονείρου για να αρπαχτώ, να σπρώξω, να κλοτσήσω τη φρικιαστική φάλαινα της πραγματικότητας που βρισκόταν πάνω μου και με φιλούσε με τα τεράστια βοϊδίσια χείλια της, μου φιλούσε τα μάτια, τη μύτη, το στόμα και μου δάγκωνε τα αφτιά και το λαιμό και το στήθος και η Εστρέγια γλιστρούσε πάνω από το κορμί μου και με ξανακαβαλούσε κι έκανε παράξενους θορύβους, απίστευτους, σαν να τραγουδούσε και να ροχάλιζε ταυτόχρονα κι ανάμεσα σ' αυτά τα μουγκανητά με έλεγε αγόρι μου αγάπη μου αγάπα με δώσε ένα φιλάκι στην κοπέλα σου έλα έλα έλα και τα τοιαύτα, που θα μ' έκαναν να γελάσω αν δεν μου 'λειπε ο αέρας και της έδωσα μια σπρωξιά μ' όλη μου τη δύναμη κάνοντας παλάγκο με τον τοίχο (γιατί είχα φτάσει ως τον τοίχο σπρωγμένος από εκείνη την υπό εξάπλωση μάζα, πατικωμένος από εκείνο το σύμπαν που με καβαλούσε) και την έκανα να χάσει την ισορροπία κι έπεσε απ' το κρεβάτι και στο πάτωμα απόμεινε αγκομαχώντας και λαχανιάζοντας και σηκώθηκα μ' έναν πήδο κι άναψα το φως και την είδα: ήταν ολόγυμνη και τα βυζιά της τόσο χοντρά όσο τα μπράτσα της, δύο φορές πιο μεγάλα απ' το κεφάλι μου, έπεφταν το ένα απ' τη μια κι έφτανε στο πάτωμα και το άλλο πάνω στο κεντρικό μαξιλάρι από τα τρία μεγάλα μαξιλάρια που χώριζαν τα πόδια της από αυτό που θα ήταν ο λαιμός της, αν είχε, και το πρώτο μαξιλάρι μετά τα μπούτια ήταν μια προέκταση του όρους της της Αφροδίτης και είδα πως ο Άλεξ Μπάγιερ είχε δίκιο, ότι έκανε γενική αποτρίχωση γιατί δεν είχε ούτε μία τρίχα στο σώμα κι εκείνο εκεί δεν μπορούσε να είναι φυσικό, αν και τίποτα δεν ήταν φυσικό πάνω της. Αναρωτήθηκα τότε μήπως ήταν αρειανή.

Η ιστορία του Γκάρι Ουέστ

Απόσπασμα από το *Tzanki* του Ουίλιαμ Σ. Μπάρουζ

Ο θάνατος είναι η απουσία ζωής. Όταν η ζωή αποσύρεται, τη θέση της παίρνουν ο θάνατος και η αποσύνθεση. Ό,τι κι αν είναι αυτό που μας κρατάει ζωντανούς –είτε οργόνες, είτε ζωτική ενέργεια– από το Βάλεϊ απουσιάζει. Το φαγητό σου σαπίζει πριν προλάβεις να το φέρεις σπίτι. Το γάλα ξινίζει πριν προλάβεις να τελειώσεις το γεύμα σου. Το Βάλεϊ είναι το μέρος από όπου προκύπτει η ενέργεια της αποσύνθεσης.

Ο θάνατος αιωρείται σαν αόρατο νέφος πάνω από το Βάλεϊ. Αυτό το μέρος ασκεί μια περίεργη έλξη στους ετοιμοθάνατους. Προσελκύει τα ετοιμοθάνατα κύτταρα:

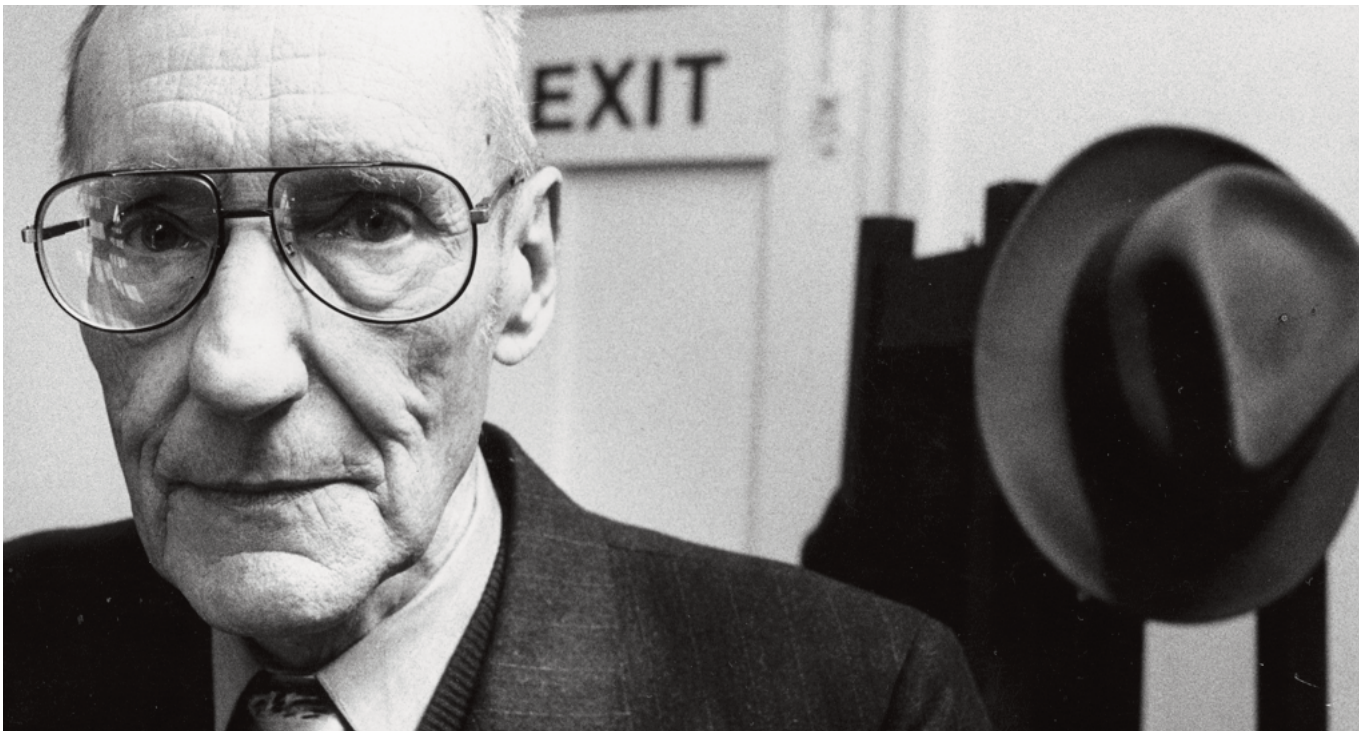
Ο Γκάρι Ουέστ είχε έρθει στο Βάλεϊ από τη Μινεάπολη. Είχε βάλει στην άκρη είκοσι χιλιάδες δολάρια από τη γαλακτοπαραγωγική μονάδα που διαχειριζόταν κατά τη διάρκεια του Πολέμου. Με αυτά τα λεφτά αγόρασε ένα σπίτι και ένα χωράφι. Η περιουσία του βρισκόταν στην άλλη άκρη του Μίσιον, εκεί που σταματάει η άρδευση και αρχίζει η έρημος. Είκοσι στρέμματα σαγκουίνια και ένα σπίτι ισπανικής αρχιτεκτονικής του 1920. Εκεί περνούσε τις μέρες του, μαζί με τη μάνα του, τη γυναίκα του και τα δυο του παιδιά. Το βλέμμα του είχε την απορημένη, φοβισμένη και αγανακτισμένη όψη κάποιου που αισθάνεται μια θανατηφόρα ασθένεια να αναδεύει στα κύτταρά του. Εκείνη την περίοδο δεν ήταν άρρωστος, όμως τα κύτταρά του αναζητούσαν τον θάνατο και ο Ουέστ το ήξερε. Ήθελε να ξεπουλήσει και να φύγει από το Βάλεϊ.

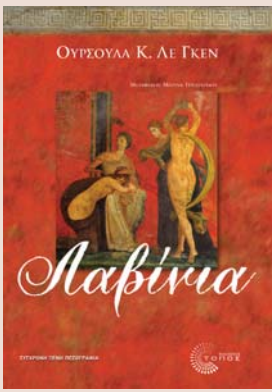
«Νιώθω παγιδευμένος εδώ πέρα. Πρέπει να κάνεις ολόκληρο ταξίδι για να ξεφύγεις από το Βάλεϊ», έλεγε.

Άρχισε να καταπιάνεται με ένα σωρό πράγματα. Φυτεύεις στον Μισισιπή, θερμοκήπια στο Μεξικό. Επέστρεψε στη Μινεσότα και έγινε συνétairos σε ένα βουστάσιο. Όλα αυτά με την προκαταβολή της πώλησης της περιουσίας του. Όμως το Βάλεϊ τον κρατούσε δέσμιο. Πήγαινε από δω και από κει σαν ψάρι στο αγκίστρι, μέχρι που η έλξη που ασκούσαν στα ετοιμο-

θάνατα κύτταρά του τον κατέβαλε και παραδινόταν καθώς το Βάλεϊ τον τραβούσε πίσω. Πέρασε διάφορες ασθένειες. Μια μόλυνση στον λαιμό επηρέασε και την καρδιά του. Προσπαθούσε να δει τον εαυτό του ως επιχειρηματία που δεν βλέπει την ώρα να σκωθεί και να πάει στη δουλειά του, ενώ νοσηλευόταν στο νοσοκομείο Μακάλεν. Οι δραστηριότητές του γίνονταν όλο και πιο παράλογες.

«Το 'χει χάσει», έλεγε ο Ρόι, ο κτηματομεσίτης. «Δεν ξέρει τι θέλει». Πλέον η μόνη αλήθεια για τον Ουέστ ήταν το Βάλεϊ. Δεν είχε πουθενά αλλού να πάει. Όλα τα υπόλοιπα μέρη ανήκαν στη σφαίρα της φαντασίας. Όταν σου μιλούσε σου δημιουργούνταν το αλλόκοτο συναίσθημα πως μέρη όπως το Μιλγουόκι δεν υπήρχαν. Όταν ο Ουέστ θεραπεύτηκε, πήγε στο Αρκάνσας για να ελέγξει ένα εκτροφείο προβάτων που κόστιζε τέσσερα δολάρια το στρέμμα. Επέστρεψε στο Βάλεϊ και άρχισε να χτίζει ένα σπίτι επί πιστώσει. Τα νεφρά του αρρώστησαν και το κορμί του γέμισε ουρία και πρήστηκε. Μύριζες την ουρία στην ανάσα του και στο δέρμα του. «Πρόκειται για ουραιμία», παρατήρησε ο γιατρός μέσα σε ένα δωμάτιο που μύριζε ουρία. Ο Ουέστ πέθανε εν μέσω σπασμών. Άφησε στη γυναίκα του ένα μάτσο γραμμάτια από επενδύσεις που έκανε, από το Μιλγουόκι μέχρι το Βάλεϊ, γραμμάτια που θα χρειαζόταν δέκα χρόνια για να τα ξεχρεώσει.

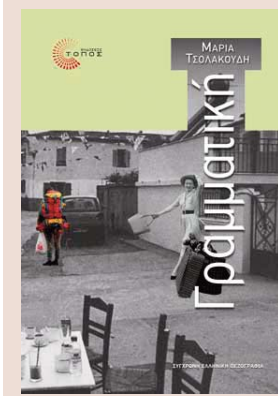

Η ιστορία του άσημου στρατιώτη Μέλλου

Απόσπασμα από το μυθιστόρημα *Λαβίνια* της Ούρσουλα Λε Γκεν

Η μάχη εκτός των τειχών συνεχιζόταν όλη αυτή την ώρα, όλο εκείνο το πρωινό. Δεν την παρακολούθησα καθόλου. Άκουγα μονάχα τον θόρυβο όταν σταματούσαν για λίγο οι δουλειές στο σπίτι. Μπορώ να πω μόνο όσα μου είπαν. Στην αρχή οι Ρουτούλοι, επωφελούμενοι από την αιφνιδιαστική επίθεσή τους, έκαναν τους Τρώες και τους συμμάχους τους να οπισθοχωρήσουν, αλλά στη συνέχεια η μάχη εκτεινόταν σταθερά όλο και πιο κοντά στον αμυντικό προμαχώνα και στην τάφρο έξω από τα τείχη και την πύλη της πόλης. Ο Μέσσαπος ήταν επικεφαλής των Ρουτούλων. Ο Τύρνος μια ήταν εδώ μια εκεί, «αλλά ποτέ δεν έμενε σε ένα μέρος», είπε ο άνδρας που μας έφερε τα πιο λεπτομερή μαντάτα. Αυτός ο άνδρας, ο Μέλλος, ήταν ένας από τους τραυματίες που ανάρρωνε στο παλάτι και βγήκε για να πολεμήσει ξανά. Η πληγή του, ένα άσχημο κόψιμο από σπαθί, άνοιξε πάλι καθώς πολεμούσε. Κατάφερε να έρθει πίσω και να μπει στην πόλη όσο οι πύλες ήταν ακόμη ανοιχτές. Έδωσε αναφορά στον βασιλιά, σύμφωνα με την οποία οι Τρώες δεν προσπαθούσαν να πλησιάσουν κοντύτερα στην πύλη, αλλά κρατούσαν τη θέση τους στον αμυντικό προμαχώνα, ενώ ο Αινείας έψαχνε να βρει τον Τύρνο, επιμένοντας στο δικαίωμά του να τελειώσει τον πόλεμο με μία και μόνη μονομαχία. Ο Τύρνος, εντωμεταξύ, πήγαινε καβάλα εδώ κι εκεί ανάμεσα στους αντιμαχόμενους, έφιππος σκόρπιζε τον θάνατο, αλλά δεν άφηνε ποτέ τον Αινεία να τον πλησιάσει. Αφού ο Μέλλος έδωσε την αναφορά του, ξεκάθαρα και ήσυχα, λιποθύμησε από την αιμορραγία και, παρόλο που κάναμε ό,τι μπορούσαμε γι' αυτόν στο πρόχειρο ιατρείο που είχαμε στήσει στην αυλή μας, πέθανε το ίδιο βράδυ. Ήταν Λατίνος, αγρότης, με ένα μικρό αγρόκτημα κι ένα περιβόλι στους πρόποδες των βουνών νότια της πόλης.

Ξεμάτιασμα

Απόσπασμα από το βιβλίο *Γραμματική*
της Μαρίας Τσολακούδη

Η θεια η Λενιώ ξεκαρφίτσωσε από μια τσέπη στο στήθος της μια μακριά καρφίτσα, πήρε ένα γαρίφαλο απ' το πιατάκι και το κάρφωσε από τη μεριά του μπουμπουκιού στην καρφίτσα. Το κράτησε με το δεξί της χέρι στην άκρη των δαχτύλων και έκανε το σημείο του σταυρού μπροστά στο κεφαλάκι του βρέφους, ενώ από μια άλλη τσέπη της μακριάς μέχρι το πάτωμα, όλο σούρες φούστας της, έβγαλε ένα κουτί σπίρτα. Άναψε ένα σπίρτο και το πλησίασε στο γαρίφαλο που άρχισε να καίγεται, ενώ τα χείλη της ανοιγόκλειναν άηχα. Όταν κάρφωσε εντελώς το μοσχοκάρφι, έριξε το καρβουνάκι που απέμεινε στο ποτηράκι με τον αγιασμό. Επανάλαβε την ίδια διαδικασία άλλες έξι φορές, ενώ η μεγάλη κουζίνα είχε πλημμυρίσει απ' τη βαριά χαινωτική ευωδιά των γαριφάλων που καίγονταν. Μετά πήρε το ποτηράκι με τον αγιασμό και τα καμένα μοσχοκάρφια, βούτηξε τα δάχτυλά της μέσα και ράντισε το βρέφος που όλη αυτή την ώρα δεν είχε σταματήσει να κλαυθμυρίζει. Έριξε λίγο αγιασμό στη χούφτα της και πέρασε το χέρι της τρεις φορές πάνω από το πρόσωπο του μωρού. Η Λευκοθέα ανατρίχιασε βλέποντας αυτό το χέρι με τα μαυρισμένα νύχια το παραμορφωμένο απ' τον χρόνο, την αρρώστια και τη σκληρή δουλειά, το γεμάτο ουλές, στίγματα και έλκη να περνάει πάνω από το πουπουλένιο πανέμορφο προσωπάκι της κόρης της. Κι όμως, και σ' αυτό το τέλειο πλάσμα θα 'ρθουν τα γηρατειά, η ασκήμια κι ο θάνατος – αυτή η σκέψη της έφερνε ίλιγγο, ήταν αβάσταχτη.

«Άγιε μου Σώζο, βοήθησέ με», επικαλέστηκε τον προστάτη άγιο του νησιού να τη στηρίξει.

«Στα όρη στ' άγρια βουνά», είπε με σοβαρότητα η θεια η Λενιώ αφού τελείωσε τα τελετουργικά της, και στράφηκε προς τη Λευκοθέα: «Το παιδί δεν είναι ματιασμένο».

Ναι, το είχε καταλάβει και η Λευκοθέα. Κανένα από τα μοσχοκάρφια δεν εκτινάχτηκε με κρότο. Και τα εφτά κάρφια ήσαν ήσυχά. Αν το παιδί είχε κακό μάτι πάνω του, κάποιο απ' τα μοσχοκάρφια καθώς καιγόταν θα διαλυόταν με μια μικρή ηχηρή έκρηξη, σκορπίζοντας σε διάπυρα κομματάκια.

Το νέο βιβλιοπωλείο του Τόπου

Στο κέντρο της Αθήνας, πίσω από την εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής, στη μικρή οδό που συνδέει την οδό Ακαδημίας με την οδό Φειδίου, συγκεκριμένα στην οδό Γενναδίου 6, υπάρχει εδώ και τριάντα χρόνια ένα ιστορικό βιβλιοπωλείο. Ξεκίνησε από την Νανά Καλλιανέση, τη μυθική ιδρύτρια των εκδόσεων Κέδρος το 1979, όταν η ανάπτυξη του εκδοτικού της οίκου μετά τη μεταπολίτευση επέβαλε τη μετακίνηση της εταιρείας από το πρώτο ιστορικό στέκι των εκδόσεων (στη στοά των οδών Πανεπιστημίου και Χαριλάου Τρικούπη). Από το βιβλιοπωλείο των εκδ. Κέδρος πέρασαν μέχρι και τον θάνατο της Καλλιανέση, το 1988, τα μεγαλύτερα ονόματα της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας, από τον Γιάννη Ρίτσο και την Άλκη Ζέη έως τον Στρατή Τσίρκα και τον Γιώργο Χειμωνά. Λίγα χρόνια μετά εκείνο το βιβλιοπωλείο πέρασε στις εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα (Μάρτιος 1994) και, φέτος, **ακριβώς τριάντα χρόνια μετά** την είσοδο των πρώτων βιβλίων σε αυτό τον ιστορικό πλέον χώρο, το βιβλιοπωλείο στεγάζει την κεντρική διάθεση της Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε. και των εκδόσεων Τόπος!

Γενναδίου 6, 10678 Αθήνα

Τηλ. +30 210 3221580

Fax: +30 210 3211246

Επικοινωνία: bookstore@motibo.co

Last but not least

(Από τη συνέντευξη του **Νικ Κέιβ**

στην Τίνα Μανδηλαρά,

Πρώτο θέμα, «Big Fish», 11.10.09)

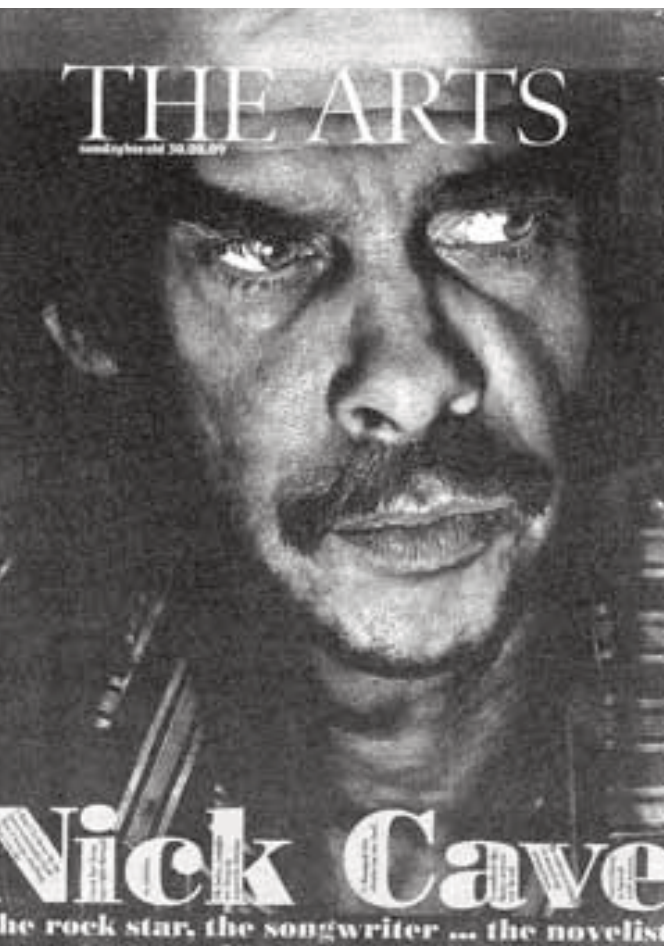
[...] **T.M.** Τον ρωτάω τι ακριβώς κρατάει και τι πετάει από ένα βιβλίο που έχει ως πρωταγωνιστή ένα τόσο αλλόκοτο πλάσμα όπως ο Μπάνι, έναν έμπορο που περιπλανάται σε διάφορες πόλεις αλλάζοντας διαρκώς συντρόφους και προσπαθώντας να ξεπεράσει το θάνατο της γυναίκας του (που μας περιγράφεται από τις πρώτες, κιόλας, σελίδες). Μοναδική του δε ανθρώπινη επαφή μοιάζει να είναι ο γιος του ενώ το τέλος του μοιάζει σχεδόν προδιαγεγραμμένο.

N.K. «Ο Μπάνι Μανρό δεν είναι ένας απλός πρωταγωνιστής: είναι ένα τέρας της φύσης κι ένα αλλόκοτο πλάσμα της ύπαρξης. Αυτό που ήθελα είναι να αποδώσω με τα ακριβέστερα χρώματα το τέρας που μπορεί κάθε άνδρας να βρει στον εαυτό του. Το τέρας που όλοι είμαστε κι όλοι έχουμε κάπου κρυμμένο. Ο Μπάνι εκφράζει κατ' ουσίαν έναν ακραιφνώς αντρικό κόσμο που δεν γνωρίζει ευαισθησίες κι ούτε μπορεί να αξιολογεί πάντα τα πράγματα με ακρίβεια».

T.M. Τι ακριβώς θαυμάζεις στον Μπάνι και τι απεχθάνεσαι;

N.K. «Μου αρέσει που ακολουθεί τις επιθυμίες του αλλά απεχθάνομαι το γεγονός ότι δεν διαθέτει καμία ικμάδα φαντασίωσης-ούτε δύναμη μεταφοράς. Δεν δείχνει να κατανοεί και να επεξεργάζεται ούτε καν το ένστικτό του-κι αυτό είναι κάτι που με ενοχλεί βαθύτατα-όταν συμβαίνει στους ανθρώπους».

T.M. Προσπαθώ να πω κάτι να τον εντυπωσιάσω και του εξομολογούμαι ότι αυτό το παιχνίδι με τις μεταμορφώσεις και το αλλόκοτο άνθρωπο-τέρας μου θυμίζει πολύ Κάφκα. Δεν δείχνει να συμφωνεί:

Ν.Κ. «Οι μεταμορφώσεις έχουν μάλλον να κάνουν με το θρησκευτικό στοιχείο και τη δύναμη της πίστης. Στο μυαλό μου είχα εξαρχής την αφήγηση του *Κατά Μάρκον* και το γεγονός ότι το τέλος του Χριστού προοικονομείται εξαρχής-ο θάνατος δεσπόζει παντού και πάντα. Μεγάλη επίσης επιρροή μου ήταν η Βαλερί Σολάνας (σημ. η γυναίκα που αποπειράθηκε να δολοφονήσει τον Άντι Γουόρχολ) και το *Scum manifesto* της ήταν το πιο σκληρό φεμινιστικό κείμενο που γράφτηκε ποτέ. Μέσα από αυτό αντίκρισα μια άλλη εικόνα για τον άνδρα και αυτή θέλησα να δώσω και στον ήρωα μου ο οποίος αποτελεί την ενσάρκωση αυτού του κλαθμηρίζοντος, παρανοϊκού και συντετριμμένου όντος που είναι ο άνδρας».

Τ.Μ. Του θυμίζω τη σχέση πατέρα γιου στο βιβλίο και τον ρωτάω να μου πει αν υπάρχουν προσωπικές επιρροές.

Ν.Κ. «Πολλά αποσπάσματα των διαλόγων ανάμεσα στον πατέρα και τον γιο προέρχονται από την πραγματική μου παρατήρηση μέσα από τη δική μου επαφή με τα παιδιά μου. Είναι πολύ δύσκολο να ικανοποιήσεις τις διαρκείς απαιτήσεις των παιδιών για ολοένα και περισσότερη φαντασία και να μπορείς μεταμορφώνεις διαρκώς τον κόσμο τους: πρόκειται για μια άκρως επικοινωνιακή και συγκινητική διαδικασία. Το φοβερό είναι όταν επέρχεται η απομάγευση και κάποια στιγμή τα παιδιά σου καταλάβουν ότι δεν είσαι υπεράνθρωπος».

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΟΠΟΣ

home

ΣΥΛΤ δεν σημαίνει πια περιθώριο. **ΣΥΛΤ** σήμερα σημαίνει
 μια ακριβή εκδοχή στο διάβασμα της καθημερινότητας.

www.toposbooks.gr

Αναζήτηση

Go!

Συγγραφείς

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν
Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Τίτλοι

A B C D E F G H I J K L M
N O P Q R S T U V W X Y Z
Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν
Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Links

Τα νέα του Τόπου

- Το φιλμ των βιβλίων μας ταξιδεύει για Θεσ/νίκη... Δυο χρόνια Τόπος!
- Ένδοξοι Inglourious Basterds! (στις Κάννες)
- Διεθνής δεν γεννιέσαι, γίνεσαι.
- «Inglourious basterds» [sic], by Quentin Tarantino, η ταινία, το βιβλίο!
- «Ο τελευταίος σταθμός», του Τζέι Παρίνι, η ταινία

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΠΟΣ

Ό,τι ενδιαφέρει τον αναγνώστη του σήμερα, στη λογοτεχνία που θα διαβάζουμε (και) αύριο.

Νέες εκδόσεις

Τόκιο έτος μηδέν
Ντρέβιντ Πις

Ψυχολογία: Ιστορία και Συστήματα
James F. Brennan

Σαν Άγκρε - Τα δάκρυα της Φον Μπράουν
Γιάννης Παλαβός - Σωτήρης

40 ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΟΥ ΑΛΛΑΞΑΝ ΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
 Περιλήψεις στην ιστορία της ψυχολογίας Έρευνας

ΕΛΛΗΝΙΚΟ WISC -III
Wechsler Κλίμακας Νοημοσύνης για παιδιά Πανεπιστήμιο Αθηνών.
Φιλοσοφική Σχολή Ψυχιατρικό Εργαστήριο

www.toposbooks.gr

Ο πιο φιλικός, ενημερωμένος
και διαρκώς ανανεούμενος
δικτυακός τόπος στον χώρο του βιβλίου.

Αυτό το περιοδικό Γράμμα απευθύνεται σ' εσάς, τους αναγνώστες μας που αντιληφθήκατε εγκαίρως τη σημασία του «Οδηγού Ανάγνωσης» στο σάιτ (toposbooks.gr), κάνατε τη σχετική εγγραφή και έκτοτε τον παρακολουθείτε· σ' εσάς που ανεβάσατε τα Rss feed μας ώστε να λαμβάνετε πρώτοι, ανά πάσα στιγμή, τόσο την ενημέρωση για τα νέα μας βιβλία όσο και τα «Νέα του Τόπου» (τα οποία, όπως έχετε διαπιστώσει, δεν είναι μόνο του Τόπου αλλά του βιβλίου γενικότερα) – αλλά και σε όλους εσάς που, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο επικοινωνείτε ηλεκτρονικά μαζί μας, σ' εσάς επομένως, που σιγά σιγά έχετε δημιουργήσει μέσα στα ενδιαφέροντά σας, στις αναγνώσεις σας, στις απαιτήσεις σας από το βιβλίο, έναν προσωπικό σας τόπο για τον κοινό μας **Τόπο**.

#3

